

MAKÁDI HÓVIRÁG ÓVODA ÉS MINIBÖLCSŐDE

SAJÁT PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2322 Makád, Rákóczi F. u. 40

OM: 202554

Tartalom

Előszó	6
Bevezető	6
A pedagógiai program jogszabályi háttere	7
Óvodánk bemutatása	8
Az óvodánk jellemző adatai.....	10
Az intézmény adatai	10
A pedagógiai programot készítette	11
A pedagógiai programot jóváhagyta.....	12
Pedagógiai programunk küldetése, filozófiája, jövőképünk	12
Néphagyomány őrzés a nevelés folyamatában	12
Gyermekkép, óvodakép	17
Gyermekkép	17
Óvodakép	17
Személyi és tárgyi feltételek.....	19
Humán erőforrás.....	19
A nevelőtestület képzettségi mutatói	20
Tárgyi adottságok, feltételek.....	21
Óvodai elvárásrendszerünk.....	22
Pedagógusok felé támasztott elvárásrendszer.....	22
1. Szakmai kompetencia.....	22
2. Nevelési gyakorlat	22
3. Szociális készségek és közösségépítés.....	23
4. Kommunikáció.....	23
Gyermekek felé támasztott elvárásrendszer.....	24
Az elvárásaink a következő fő területei.....	24
A program megvalósítását szolgáló eszközök, felszerelések	25
A játék, a tevékenységekben megvalósuló munka és tanulás helye programunkban.....	26
A játék	26
A játék feltételrendszere	26
Az óvodáskorban megjelenő játékfajták	27
Gyakorló játék	27
Szimbolikus-játék.....	28
Szabályjáték.....	28

Konstruáló építő játék	28
Barkácsolás.....	29
Népi játékok	29
Munkajellegű tevékenységek	29
Célok, feladatok.....	30
A tevékenység tartalma.....	30
A közösségért végzett tevékenységek.....	31
Különböző tevékenységi formák és színterek bemutatása.....	31
A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	31
Egyéni bánásmód a tanulásban.....	32
A tanulás szervezése	32
A tanulás lehetséges formái	33
Verselés- mesélés.....	33
Az irodalmi nevelés	33
Célja	34
Ének, zene, énekes-játék, gyermektánc.....	36
A zenei nevelés személyiségfejlesztő hatása.....	36
A zenei nevelés célja	36
A zenei nevelés feladatai.....	36
A zenei nevelés tartalma	36
A zenei nevelés és a néphagyományőrzés kapcsolata	37
A zenei nevelés egyéb lehetőségei.....	37
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	38
A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka személyiségfejlesztő hatása.....	38
Célja	38
Feladatunk.....	38
A tevékenységekhez szükséges feltételek.....	39
A tevékenységek tartalma	39
A jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységek.....	40
Mozgás.....	40
A mozgásfejlesztés célja	41
Feladata.....	41
Mozgáslehetőségek az óvodában	41
A mozgás személyiségfejlesztő hatása	42

Célja	43
Tartalma	43
A külső világ megismerésére nevelés célja, feladata	44
A környezet megismerésére nevelés témakörei	44
A természet szeretetére nevelés az óvodában.....	45
Környezetünk esztétikája	45
Matematikai látás és gondolkodás fejlesztése	46
Óvodánk hagyományos ünnepei	47
Inkluzív pedagógia, integráció	48
Sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása, fejlesztése.....	49
Esélyegyenlőség óvodánkban.....	50
Célunk	50
Feladataink.....	51
Alapelveink.....	52
Pedagógiai feladataink, módszereink.....	52
A szociális hátrányok enyhítő segítő tevékenység.....	53
A szociális hátrányok felmérésének szempontjai	56
Óvónő feladatok.....	56
Korszerű pedagógiai módszereink.....	56
Differenciálás	59
Tehetséggondozás	60
A tehetség fogalma	60
Tehetséggondozásunk célja, feladatai.....	61
A gyermekek kiválasztásának folyamata	62
Gyermekvédelem, egészségügyi ellátások, szociális segítség nyújtás	63
Gyermekvédelem	63
Egészségügyi ellátások	64
Szociális segítség nyújtás.....	65
Óvodánk kapcsolat rendszere	66
Célunk az együttműködéssel.....	66
Programunk megvalósulását szolgáló egyéb kapcsolatok.....	66
Együttműködések óvodán kívüli szervezetekkel	66
Iskolaérettséget támogató pedagógiai munkánk	69
Tanügyigazgatást támogató munkánk, iskolaválasztás támogatása.....	70

Intézményi önértékelési rendszerünk	72
Óvoda- iskola átmenet támogatás	73
Az iskolába lépés feltételei	73
Testi szempontból érett kisgyermek	73
Lelki szempontból érett kisgyermek.....	73
Szociálisan érett gyermek	74
Gyermekvédelem	75
Szociális segítő óvodánkban	77
A pedagógiai munka dokumentálása	78
Három év alatti gyermekek gondozása	80
A pedagógiai- szakmai munka eredményessége	82
A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elemek.....	83
A nevelőtestület számára ajánlott/kötelező szakirodalom	85
Felhasznált programok, irodalmi jegyzék	86
Legitimációs záradék	86
Érvényességi rendelkezése.....	87
Nyilvánosság, közzététel	88

Előszó

Kedves kollégák, szülők és gyermekek!

A Makádi Hóvirág Óvoda és Minibölcsőde főigazgatójaként a nevelőtestülettel karöltve új saját Pedagógiai program elkészítését tartottuk szükségesnek. Az eddig érvényben lévő program idejét múlt, sok új törvényi szabályozás lépett életbe, illetve azok közül, akik azt készítették, már nincsenek köreinkben. Úgy gondoltuk, hogy a mi pedagógiai szemléleteinket, gondolkodásunkat kell, hogy tükrözze a program, ami alapján végezzük munkánkat, hiszen csak így tudunk hitelesek maradni. Így aztán nevelőtestületünk nagy levegőt vett és hozzáfogott a program felülvizsgálatának, átdolgozásának. Azonosítottuk a tartalmi-és stilisztikai elemeket és ezt követően részletes módosítást, tartami és strukturális változtatásokat hajtottunk végre (pontosítottunk, kiegészítettünk, új tartalmakat építettünk be).

Szeretném megköszönni kollégáim konstruktív, támogató, együttműködő tevékenységét!

Kedves jelenlegi és leendő szülők! Abban változás nem történt, hogy tevékenységünk központjában a gyermek és a család áll. Továbbá a néphagyományokra épülő nevelést is megtartottuk. Amennyiben megismerik programunkat és a szellemiségével is tudnak azonosulni, remélem megtisztelnek bizalmukkal és ránk bizzák legnagyobb kincseiket, a gyermekeiket. A továbbiakban érzékelné fogják, hogy céljaink Önöket és gyermekeiket szolgálják, egy szerető, családi légkör várja a hozzánk érkező gyermekeket.

Kedves jelenlegi vagy leendő óvodás! Nektek megígérjük, hogy nálunk szerető felnőttekkel, sok játékkal és baráttal fogtok gazdagodni. Napotok nagy részét játékkal, mozgással tölthetitek. Gyere, várunk!

Bevezető

Saját pedagógiai programunk alapjául szolgált az Óvodai nevelés országos alapprogramja, mely a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi

szerződéseken vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza az óvodánkban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból indultunk ki, hogy

a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben óvodánk kiegészítő, olykor hátránycsökkentő szerepet tölt be;

c) az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesül színvonalas nevelésben.

Saját pedagógiai programunk szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

A főigazgató készítette el a pedagógiai programot a nevelő testület bevonásával, jóváhagyásával, amely megfelel az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogrammal összhangban lévő Saját óvodai pedagógiai program egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy intézményünk szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük:

a) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, mivel óvodánk sajátos nevelési igényű gyermekeket is fogad.

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 326/2013. évi (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet az iskola- egészségügyi ellátásáról
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus- továbbképzésről, a pedagógus- szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Óvodánk bemutatása

Makád kb. 1300 lakosú község, értékes természeti kincsek veszik körül. A változatos madárvilág mellett erdeinkben tavasszal hatalmas hóvirágmezők virítanak, amiről óvodánk a nevét kapta. A közeli Duna, a nádasok, a rétek, a faluban lévő tó mind- mind környezetünk megismerésére, megszerettetésére, megóvására ad lehetőséget. Óvodai nevelésünkben nagy hangsúlyt kap a régi szokások, hagyományok felelevenítése, megőrzése. Óvodánk a falu központjában, az iskola mellett kapott helyet.

Intézményünk 2 vegyes életkorú csoporttal működik, 50 férőhellyel, valamint egy 7 férőhelyes mini bölcsőde is hozzánk tartozik. A csoportszobák méretei megfelelőek, 25 gyermek befogadására alkalmasak. Minden csoportnak külön mosdó helyisége, öltözője van.

Rendelkezőnk tornaszobával, logopédiai-, fejlesztő szobával, tálaló konyhával, akadálymentesített mosdóval. Az óvodához hatalmas udvar tartozik. Igényesen telepített EU szabványoknak megfelelő játékaink, kielégítik a gyermekek mozgásigényét, fejlesztik erőnlétüket, állóképességüket. Az ütőcsillapító- és díszburkolatok, a füves területek, fák, bokrok váltják egymást. Kialakítottunk egy kiskertet is ahol folyamatosan gondozzuk az általunk ültetett növényeket.

Csoportszobáink jól felszerelve teszik még otthonosabbá környezetünket, melyeket úgy alakítottunk ki, hogy minél több természetes anyagból készült játék, kellék, dekoráció vegye körül a gyermekeket. Ovi- galériáink segítségével kitágult a játszóterület, nagyobb lehetőségük van a gyermekeknek a kisebb csoportos játéka. A tó, a rét, az erdő közelségét kihasználjuk, sétáink, terepgyakorlataink során. Az évszakok adta természeti kincseket folyamatosan gyűjtjük (szalmát, makkot, gesztenyét, csuhét, kukorica- és cirokszárát, és még nagyon sokféle anyagot), amit barkácsolás keretében fel is használunk. Kiemelt szerepet kap óvodánkban a népi hagyományörzés, és a természetes anyagok felhasználása, az egészséges életmódra nevelés.

2021-ben a már 11 éves intézményünk további fejlesztést kapott. 7 férőhelyes mini bölcsődével egészült ki, mely teljesen új épületben van. A bölcsődéseket külön elkerített udvarral védjük. Csodálatosan új felszereléssel, a környezetvédelmet szem előtt tartva készült el. Ezzel párhuzamosan az óvodában is energetikai korszerűsítéseket hajtottak végre.

Pedagógia programunknak a Néphagyományörző programot választottuk.

Programválasztásunkkor a néphagyományok megismerése, a népszokások megőrzésére való törekvés motivált bennünket.

Alapelvünk a derűs, barátságos, családi óvoda kialakítása, az egyéni képességekre épülő fejlesztés, a kölcsönös elfogadás, tisztelet. A legfontosabb érték számunkra: a gyermek!

Célunk, hogy a gyermekek a mindennapokban, a jeles ünnepekre való készülődésben játékként éljék meg a hagyományokat, mely az életüket színesebbé, érzelmgazdagabbá varázsolja. A közös ünnepvárás feladatait a programunk évszakokra építve, „ÉVKÖR” - re lebontva tartalmazza. A régi, ősi értékek átmentése egyre fontosabbá válik, mivel a kisgyermekek fogékonyak a hagyományok megélésére a mindennapokban. Óvodánkban a gyerekek derűsen, boldogan tölthetik mindennapjaikat sok élménnyel, tapasztalattal, a játékos foglalkozásokon keresztül jól felkészülten kerülnek az iskolába. Fontosnak tartjuk a család és az óvoda

együttműködését. A szülők és a szülői szervezet évek óta hatékonyan segíti, támogatja óvodánkat. Az óvoda dolgozói lelkesen, igényesen végzik munkájukat. Mindezek megvalósítása az adott környezetre, a falusi és a családi háttérre építve, a mindennapi tevékenységekben, játékos foglalkozásokban történik. A mese-vers, az anyanyelvi nevelés, a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka és a külső világ tevékeny megismerése, az énekes játékok-mondókák, a táncitanítás, a mozgás a mindennapok kiemelt feladata. Az értelmi képességek fejlesztése mellett nagyon fontosnak tartjuk az érzelmi nevelést, az egyéni és a közösségi szokások, szabályok megismerését, betartását, valamint a munkára nevelést.

Az óvodánk jellemző adatai

Az intézmény adatai

Az intézmény neve: MAKÁDI HÓVIRÁG ÓVODA ÉS MINIBÖLCSŐDE

Az intézmény székhelye: 2322 Makád, Rákóczi Ferenc utca 40.

Az intézmény OM azonosítója: 202554

Az intézmény típusa: önálló jogi személy, az alapító okirat rendelkezése szerint önállóan működő költségvetési szerv

Az intézmény alapító okiratának száma: HÓVIRÁG-2/2021

Az intézmény alapító okiratának kelte:

Az alapítás hatályba lépése:

Jogszabályi alapja: 1992. évi XXXVIII. Tv. És az 1993. LXXIX. Tv.

[Önkormányzati fenntartású intézménynél jogszabályi alap a 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (6) bekezdése.]

Az intézmény alapító szerve: Makád Község Önkormányzat Képviselő-testülete

Az intézmény irányító szerve: Makád Község Önkormányzat Képviselő-testülete

Az intézmény fenntartója és címe: Makád Község Önkormányzat Képviselő-testülete, 2322 Makád, Kossuth L. u. 52.

Az intézmény törzskönyvi azonosító száma: 819653

Az intézmény adószáma: 15819653 – 2 – 13

Az óvoda csoportjainak száma: 2 csoport, 50+ 5 férőhely

Az óvoda nyitvatartása: 7:00 – 17:00

Az intézmény kormányzati funkciók

kormányzati funkciósám:	Tevékenység megnevezése
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladati
091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladat
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében

Az intézmény működési köre: Makád község közigazgatási területe

[A pedagógiai programot készítette](#)

Sárközi Tünde Rozália, főigazgató

Fekete Bettina Eszter, óvodapedagógus

Kerti Nelli, óvodapedagógus

Stromájer Ildikó, óvodapedagógus

Wágner- Zima Zita, óvodapedagógus

A pedagógiai programot jóváhagyta

Makád község képviselő testülete.

Pedagógiai programunk küldetése, filozófiája, jövőképünk

„A gyermeket tisztelettel kell fogadni, szeretetben kell felnevelni

és boldogságban kell elengedni” (Vekerdi Tamás)

Törekvésünk, hogy óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás, szeretet: biztonságot, vidámságot adó béke szigete legyen, ahol a gyermekek napjaikat örömmel, önfeledt játékkal, kézműves tevékenységekkel és művészetekhez kapcsolódó tartalmakkal tölthetik, kreatív, jókedvű, szakmailag kiváló és mindig megújulni képes óvodapedagógusok irányításával. Fontos, hogy a gyermekek fedezzék fel képességeiket, készségeiket, azokat fejlesztve kialakuljon egészséges önbizalmuk, „én tudatuk” és ez által képesek legyenek az élethosszig tartó tanulásra, amely segíti őket abban, hogy az életük során eléjük gördülő akadályokat zökkenőmentesen tudják elhárítani. Egész évben a megfigyelésen alapuló környezetpedagógia alkalmazásával a játékosság, a cselekvés, a kooperáció, a kommunikáció egysége és a természeti-társadalmi környezet tudatos megóvása, a hagyományok őrzésére való nevelés van jelen.

Néphagyomány őrzés a nevelés folyamatában

„Azt a láthatatlan szervezőerőt, amely a legrégebbi időkben az emberiség megmaradásának egyik legfontosabb feltétele volt, amely kényszerítette eleinket egymás szájáról lesni a szót, egymás kezét figyelve megtanulni a mozdulatot, hagyománynak, idegen szóval tradíciónak nevezzük ”

(Kosa, Szemerényi 1975)

A néphagyományőrzés a gyermekek mindennapi tevékenységeit áthatja. Játékidőben természetes anyagok veszik körül őket, az anyagok állandó jelenléte cselekvésre készítet, s közben fejleszti alkotóképességüket is. A közös munka során jó alkalom nyílik beszélgetésekre. Népmesék, dalok, mondókák felidézését teszi lehetővé, amelyek hatást gyakorolnak erkölcsi ítéleteik alakulására, befolyásolják viselkedésüket.

Programunk a néphagyomány és a szokásörző jeles napok elemeit öleli fel, valamint a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A jeles napok őszi, téli, tavaszi, nyári napforduló köré csoportosulnak. Az ünnepeket évszakonként ünnepkörre osztjuk.

Ennek összefoglaló keretét évszakonkénti rendezésben az „ÉVKÖR” adja.

ÉVKÖR – KALENDÁRIUM

A jeles napok és a mindennapi élet hagyományai, szokásai, a természet nevezetes napjai

ŐSZ	
ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK, ESEMÉNYEK	TENNIVALÓK AZ ŐSZI ÜNNEPKÖRBE
Állatok világnapja (okt. 4.)	<ul style="list-style-type: none"> • Séta a faluban – háziállatok megfigyelése természetes környezetükben • Közös kirándulás szervezése a szülőkkel
Márton nap (nov. 11)	<ul style="list-style-type: none"> • Libás énekes játékok az udvaron és a csoportban • Barkácsdélután – lampionkészítés a szülőkkel • Az iskolai műsor megtekintése – szülőkkel, iskolásokkal együtt • Közös lampionos felvonulás, majd tűzgyújtás
„Tökös” napok	<ul style="list-style-type: none"> • Tökfaragás – töklámpások készítése • Sütőtök sütése, tökös sütemény • Népi gyermekjátékok, tökös játékok
Őszi termékek gyűjtése	<ul style="list-style-type: none"> • Séta és kirándulás közben – gesztenye, dió, galagonya, makk, csipkebogyó, stb.
Termésjátékok	<ul style="list-style-type: none"> • Gesztenye- és makkfigurák készítése, csuhéból és csutkából, dióból játékok készítése. Továbbá levelek, bogyók felhasználása.
Dekorációk készítése	<ul style="list-style-type: none"> • Az évszaknak megfelelő dekorációk készítése a folyosóra és csoportszobába.
Őszi munkák	<ul style="list-style-type: none"> • Levélseprés az udvaron • Kukoricamorzsolás

TÉL	
ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK, ESEMÉNYEK	TENNIVALÓK A TÉLI ÜNNEPKÖRBE
Advent (karácsonyvárás)	<ul style="list-style-type: none"> • Óvoda fokozatos ünnepi díszbe öltöztetése karácsonyig • Adventi koszorú készítése csoportokonként • Közös és csoportonkénti gyertyagyújtás az adventi koszorún (lelkünk ünnepi díszbe öltöztetése)
Szent Miklós napja (dec. 6.)	<ul style="list-style-type: none"> • A Mikulásvárás hagyományának felelevenítése • A Mikulást csoportról, csoportra jár – dallal, verssel várjuk
Advent (karácsonyvárás)	<ul style="list-style-type: none"> • Barkácsdélután – közös barkácsolás a szülőkkel – karácsonyfadíszek, ajándékok, dekoráció • Mézeskalács sütése és díszítése csoportonként • Falukarácsonyon való részvétel kis műsorral – iskolásokkal, szülőkkel közös program • Közös ebéd, ünneplés az adventi koszorú körül (az év utolsó napján az óvodában) • Az óvodapedagógusok karácsonyi műsora
Újév	<ul style="list-style-type: none"> • A feldíszített karácsonyfánál ajándékok bontása csoportonként • Újévi jókívánságok
Gyertyaszentelő	<ul style="list-style-type: none"> • Népi időjóslat megfigyelése – „meglátja-e a medve az árnyékát?” • Mackós dalok, versek, mozgásos játékok
Farsang	<ul style="list-style-type: none"> • Előkészületek – télcsúfoló dalok, mondókák felelevenítése, gyakorlása • Álarcok, kalapok készítése • Fánksütés az udvaron • Jelmezes farsangi bál az óvodában
A tél elűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Télűző bábuk készítése • Máglya gyújtása, télűző babák elégetése, kántálás, éneklés
Madáretetés	<ul style="list-style-type: none"> • Telelő madaraink megfigyelése • Madáretetők készítése, folyamatos feltöltése
Tél örömei	<ul style="list-style-type: none"> • Hóemberek készítése, hógolyózás, szánkózás, stb.
Dekorációk készítése	<ul style="list-style-type: none"> • Az évszaknak megfelelő dekorációk készítése folyamatosan

TAVASZ	
ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK, ESEMÉNYEK	TENNIVALÓK A TAVASZI ÜNNEPKÖRBE
Ébred a természet	<ul style="list-style-type: none"> • Tavaszi hajtások • Virág- és zöldségmagok ültetése, folyamatos megfigyelése
Nemzeti ünnep (márc. 15.)	<ul style="list-style-type: none"> • Megemlékezés a nemzeti ünnepünkről • Zászlók, csákók, díszek, kokárdák készítése • Séta a 48-as emlékműhöz, zászlók letűzése
Húsvét	<ul style="list-style-type: none"> • Húsvéti tojásfestés • Locsolóversek tanulása • A locsolkodás hagyományainak ápolása • „Nyuszi ajándék keresése az udvaron • Óvodai projektnap sok-sok játékkal
Anyák napja	<ul style="list-style-type: none"> • Felkészítés az édesanyák köszöntésére, ráhangolódás az ünnepre • Ajándékkészítés • Versek, dalok gyakorlása
Gyermeknap	<ul style="list-style-type: none"> • A Szülői Szervezet támogatásával meglepetések a <u>gyermek</u>eknek
Családi évváró délután	<ul style="list-style-type: none"> • Egy közösen eltöltött délután az óvodában a szülőkkel – közös főzés, népi játékok, sorversenyek, kézműveskedés, tánc
Ballagás (máj. végén)	<ul style="list-style-type: none"> • Dekorálás • Az iskolába készülő <u>gyermek</u>ek elbúcsúztatása
A TERMÉSZET NEVEZETES NAPJAI:	
A víz világnapja (márc. 22.)	<ul style="list-style-type: none"> • Séta a közeli tóhoz • Környezettudatosságra nevelés • Csoportonkénti játékos foglalkozások • Gyűjtőmunkák, kiállítások szervezése • Óvodai projektnap sok-sok játékkal
A Föld napja (ápr. 22.)	<ul style="list-style-type: none"> • Környezettudatosságra nevelés, újrahasznosítás – barkácsolás újrahasznosítható anyagokból • Földünk védelme, szelektív hulladékgyűjtés • Séta szervezése a közelbe • Egy gyermek, egy palánta – virágültetés – óvodaszépítés • Gyűjtőmunkák
Madarak és fák napja (máj. 10.)	<ul style="list-style-type: none"> • Fáink, virágaink gondozása, védelme • Hazai madaraink megismerése, madaraink védelme • Kirándulás szervezése • Gyűjtőmunkák (tollak, kavicsok, stb.)

Gyermekkép, óvodakép

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) bekezdés a) pont

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet 2. fejezete

Gyermekkép

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi, megismételhetetlen, sajátos, életkoronként-, és egyénenként változó testi és lelki szükségletekkel. A gyermek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Személyiségének szabad kibontakoztatásában a személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Éppen ezért óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó. A gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítjuk minden gyermek számára az őt megillető jogot, a személyre szabott nevelést. Nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben. Óvodai nevelésünket áthatja az inkluzív, az integrált, a migráns /interkulturális/ gyermekek nevelését támogató szemlélet.

A 3-7 éves életkori szakasz a gyermek szocializációjának fontos mérföldköve. A gyermek fejlődésének, személyiségének, alakulásának meghatározó időszaka az óvodai életszakasz, ezért fontos, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön minden gyermek, elfogadjuk, megismerjük személyiségét, s esetlegesen meglévő hátrányait csökkentjük.

Óvodakép

Programválasztásunknál a néphagyományok megismerése, felvállalása, a szokások megőrzése motivált bennünket, szem előtt tartva, hogy az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítése a gyermek harmadik életévétől (akár 2,5 éves kortól) az iskolába lépésig.

Feladatunk az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével. A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeikhez, szükségleteikhez, érési

tempójukhoz igazodva, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó differenciált személyiségfejlesztés.

Kitűzött célunk a hátránykompenzálás és tehetséggondozás, a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása, a játékba és a szervezett tevékenységekbe ágyazottan.

Mindezek mellett fontosnak tartjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek inkluzív nevelését, ugyanakkor a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentése / enyhe értelmi fogyatékos, látássérült (vakok, gyengén látók), hallássérült (siketek, nagyothallók) beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek esetében /is munkánk része. Amennyire hatáskörünk és lehetőségeink engedik, csökkentjük a szociális hátrányokat, segítő tevékenységekkel nyújtunk támogatást.

A néphagyományőrző program lehetőséget teremt arra, hogy egy szabadabb légkörű, a gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó, tevékenységekre épülő óvodai életet kínáljuk fel a gyermekeknek. Programválasztásunknál a néphagyomány megismerését, felvállalását a népszokások megőrzését tartottunk szem előtt.

A régi, ősi értékek átmentése - talán most, az anyagiassá, személytelenné váló, digitális világunkban - nem késő, s a kisgyermek érdeklődése, kíváncsisága olyan talaj, ahova az értékes magvakat elültethetjük.

A gyermekek a mindennapokban, a jeles ünnepekre való készülődésben játékként élik át azokat az élményeket, hagyományokat, mely életüket színesebbé, érzelemgazdagabbá varázsolhatja.

A hagyományos óvodai tevékenységen túl lehetőséget biztosítunk a szülők számára az együtt játszásra és az ünnepekre való közös készülődésre.

Alapelveink:

- A gyermeki személyiség elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsüléssel, bizalommal.
- A gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása, személyiségfejlődésének segítése.
- A gyermek személyiségéhez igazodó pedagógiai hatások alkalmazása.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkörről.
- A gyermeki készségek és képességek fejlesztéséről, alakításáról egy vidám, örömteli, szabad, játékos óvodai élet keretében. Megalapozzuk az iskolai beilleszkedéshez szükséges feltételeket.
- A gyermekek testi (óvó, védő), szociális és értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról.
- Sokszínű, közös tevékenységről, külön hangsúlyozva a játék szerepének fontosságát.
- A gyermekek egyéni képességhez igazodó műveltség tartalmakról, az emberi értékek közvetítéséről.

Az óvodai nevelés során biztosítjuk a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi – tárgyi feltételeket, környezetet.

Az egyéni, kiemelt gondozást, figyelmet igénylő, szociális hátrányokkal küzdő gyermekek esélyegyenlőségére külön figyelmet fordítunk.

Az óvodás gyermek elsődleges színtere a család, az óvoda a családi nevelésre épít, kiegészítjük a családi nevelést.

Biztosítjuk a multikulturális nevelésen alapuló integrációt.

Gondoskodunk a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai neveléséről, az önazonosság megőrzéséről, ápolásáról.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelését szükség szerint biztosítjuk az önazonosság megőrzésével, ápolásával

Személyi és tárgyi feltételek

2011. évi CXCV. törvény 1. és 2. melléklete

2011. évi CXCV. törvény 62.§ (1), (5), (8) bekezdések

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet 1. fejezete- Az óvodai élet megszervezésének elvei

Humán erőforrás

Intézményünkben óvodai-, illetve bölcsődei ellátás van.

1. Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.
2. Kulcsszereplője a pedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos, melynek igyekeztünk is eleget tenni. Csak kivételes esetekben, a törvényi szabályozásnak megfelelően helyettesít pedagógust dajka. A pedagógusaink, dajkáink elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. A pedagógusok és az intézmény működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul a nevelés eredményességéhez.
4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus segíti munkánkat (Sajnos községünk mérete és elzártsága nem mindig teszi ezt lehetővé.).
5. Amennyiben migráns gyermekek is érkeznek hozzánk, feladatunknak tekintjük, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Intézményünk az óvodai részlegben 2 vegyes életkorú csoporttal, a Micimackó-, és Süni csoporttal működik. Ezt kiegészíti külön épületben a 7 fő befogadására alkalmas mini bölcsőde.

A csoportok elosztásáról, pedagógusairól, dajkáiról az igazgató dönt.

A csoportok kialakításánál figyelembe veszi az alábbi szempontokat:

- óvodapedagógusok javaslatai;
- szülők igényei;
- gyermekek egyéni fejlettségi szintje, egyéni képességeik;
- kor- és nemek szerinti arányos elosztás.

A két óvodai csoporthoz 5 óvodapedagógusi státusz tartozik, melyből 1 státusz nem függetlenített főigazgató, aki heti 12 órában dolgozhat csoportban (az új státusztörvény lehetőséget ad a fenntartónak, hogy az igazgató csoportban eltöltött idején változtasson, így ez változhat az aktuális igénynek megfelelően). Két pedagógiai munkát segítő szakképzett dajkánk van. A mini bölcsődei feladatokat 2,5 fő kisgyermeknevelő, illetve 1 fő bölcsődei dajka látja el.

[A nevelőtestület képzettségi mutatói](#)

Az 5 óvodapedagógusból 4 főiskolai-, 1 pedig középiskolai végzettségű. 1 fő pedagógus II. minősítésben van, illetve rendelkezik pedagógus szakvizsgával, valamint másoddiplomát is szerzett. 1 fő a pedagógusokból rendelkezik felsőfokú kisgyermeknevelő végzettséggel. Ez segít az eseti helyettesítéseknél, meg van az átjárhatóság a 2 intézmény között. A kisgyermeknevelők és a bölcsődei dajkák is szoros együttműködésben vannak az óvoda munkatársaival. Ez a kapcsolódás segíti a bölcsődéből érkező kisgyermek beszkoktatásának megkönnyítését.

A kisgyermeknevelőkből 1 főnek főiskolai végzettsége van, így ő pedagógus I. besorolású kolléga.

Tárgyi adottságok, feltételek

363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet 1. melléklet IV. fejezete

Az óvodai élet megszervezésének elvei 20/2012. (VIII.31.) Emmi rendelet 2. melléklete

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel a változó testméretüknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi a gyermekek számára mozgás- és játékgigényük kielégítését. A gyermekek életterét harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. Az általuk használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezük el. Az óvoda egyidejűleg biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársainak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Korszerű óvodánk jól megközelíthető helyen, az iskola mellett helyezkedik el. Az épület modern, esztétikus, akadálymentes, mindenben megfelel az európai követelményeknek. Csoportszobáink tágasak, világosak, szépen, ízlésesen berendezettek, 25 gyermek befogadására alkalmasak. Sok fejlesztőjátékunk, a galériák, alkalmasak a gyermekek optimális fejlesztésére, a nyugodt tartalmú játékokra. Nagy tornatermünkben lehetőség van a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, a sok tornaeszköz használatával mozgásuk fejlesztésére. Mindkét csoportszobához öltöző, jól felszerelt WC, mosdó, tusoló is tartozik. A vidám színek,

az esztétikus dekorációk, az otthonosan berendezett csoportszobák, óvónőink egyéniségét tükrözik.

Audio- és audiovizuális eszközeink elegendő számban és jó minőségben állnak rendelkezésünkre. Testnevelési- és sporteszközeink elegendőek, megfelelnek az elvárásoknak, de ezeket folyamatosan gyarapítjuk.

Az óvoda mese- és szakkönyvtára kielégítő, amely azt bizonyítja, hogy óvodapedagógusaink keresik az újabb ötleteket, módszertani lehetőségeket, a gyermekek fejlesztésének új útjait. A haladó pedagógiai módszerek elsajátításához igény szerint újabb szakirodalmi anyagok beszerzése elsődleges szempont.

Játékeszközeinket a mindenkori gyermekcsoport fejlettségéhez mérten állítjuk össze, fejlesztjük.

• Óvodai elvárásrendszerünk

Az óvodai elvárásrendszer célja, hogy gyermekeink fejlődésének és nevelésének irányelveit meghatározzuk, és biztosítsuk számukra a biztonságos, támogató és fejlesztő környezetet.

Pedagógusok felé támasztott elvárásrendszer

Óvodánk pedagógus elvárásrendszere a gyermekek optimális fejlődésének támogatására, a magas színvonalú nevelési munka biztosítására és a harmonikus óvodai környezet fenntartására összpontosít.

Az óvodánkban dolgozó pedagógusok elvárásrendszere biztosítja, hogy mindannyian a legmagasabb színvonalon végezzük munkánkat, és a gyermekek számára a legjobb feltételeket teremtsük meg a fejlődéshez és tanuláshoz.

Az elvárásaink a következő fő területekre terjednek ki

1. Szakmai kompetencia

Szaktudás: Ismerjük és alkalmazzuk a legújabb pedagógiai módszereket és elméleteket, amelyek a gyermekek fejlődését és tanulását támogatják.

Folyamatos továbbképzés: Aktívan részt veszünk továbbképzéseken, szakmai fórumokon, hogy naprakészek maradjunk a pedagógiai újításokkal kapcsolatban.

2. Nevelési gyakorlat

Egyéni fejlesztés: Képesek vagyunk felismerni és figyelembe venni a gyermekek egyéni igényeit, fejlődési ütemét és sajátosságait.

Differenciált foglalkozások: Alkalmazzuk a differenciált nevelés és oktatás módszereit, hogy minden gyermek a számára legmegfelelőbb támogatást kapja.

3. Szociális készségek és közösségépítés

Empátia és türelem: Megértőek és türelmesek vagyunk a gyermekekkel, segítjük őket érzelmeik kifejezésében és kezelésében.

Közösségépítés: Támogatjuk a gyermekek közötti pozitív kapcsolatok kialakítását és fenntartását, valamint a közösségi érzés erősítését.

4. Kommunikáció

Nyílt és őszinte kommunikáció: Nyitott és őszinte kommunikációt folytatunk a gyermekekkel, szülőkkel és kollégáinkkal egyaránt.

Visszajelzés: Rendszeresen adunk pozitív és fejlesztő visszajelzéseket a gyermekek fejlődéséről, és bevonjuk a szülőket a nevelési folyamatba.

5. Szervezés és időgazdálkodás

Tervezés: Alaposan megtervezzük a napi és heti tevékenységeket, figyelembe véve a gyermekek szükségleteit és érdeklődését.

Rugalmasság: Képesek vagyunk rugalmasan kezelni a váratlan helyzeteket, és gyorsan alkalmazkodni az új körülményekhez.

6. Kreativitás és innováció

Kreatív foglalkozások: Innovatív és kreatív tevékenységeket tervezünk és valósítunk meg, amelyek fejlesztik a gyermekek kreativitását és problémamegoldó képességeit.

Környezettudatosság: Beépítjük a környezettudatosságra nevelést mindennapi munkánkba, és példát mutatunk a fenntarthatóságban.

7. Etikai és szakmai magatartás

Példamutatás: Példát mutatunk a gyermekeknek és szülőknek szakmai és etikai szempontból egyaránt.

Titoktartás: Tiszteletben tartjuk a gyermekek és családjaik személyes adatait és bizalmas információit.

8. Csapatmunka és együttműködés

Kollaboráció: Hatékonyan együttműködünk kollégáinkkal, hogy közösen valósítsuk meg az óvoda nevelési céljait.

Támogatás: Segítjük egymást a mindennapi munkában, és támogatjuk kollégáink szakmai fejlődését.

9. Szülőkkel való kapcsolat

Szülői bevonás: Aktívan bevonjuk a szülőket az óvoda életébe, rendszeresen tájékoztatjuk őket gyermekeik fejlődéséről és az óvodai eseményekről.

Tanácsadás: Segítséget és tanácsokat nyújtunk a szülőknek a gyermeknevelés és -fejlesztés kérdéseiben.

Gyermekek felé támasztott elvárásrendszer

Az óvodai elvárásrendszer célja, hogy átfogó módon támogassuk gyermekeink fejlődését, és felkészítsük őket az iskolai életre, miközben tiszteletben tartjuk egyéni fejlődési ütemüket és sajátosságaikat.

Az elvárásaink a következő fő területei

1. Szociális készségek

Kapcsolatteremtés és együttműködés: Gyermekeinknek meg kell tanulniuk kapcsolatokat kialakítani és fenntartani társaikkal és a felnőttekkel. Fontos az együttműködés, a közös játék és a problémamegoldás.

Kommunikáció: Fejlődjön gyermekeink verbális és nonverbális kommunikációs képessége. Képesek legyenek kifejezni érzéseiket, szükségleteiket és gondolataikat.

2. Önállóság és önellátás

Öltözködés és személyes higiénia: Gyermekeinknek meg kell tanulniuk önállóan öltözködni, mosdóba járni, kezet mosni és egyéb alapvető higiéniai feladatokat elvégezni.

Étkezés: Az étkezések során az önállóság fejlesztése, evőeszközök használata, az asztali etikett betartása.

3. Kognitív képességek

Gondolkodási képességek: Gyermekeinknek lehetőség kell biztosítanunk a problémamegoldó képességek, logikai gondolkodás és kreativitás fejlesztésére.

Nyelvi fejlődés: Szókincsük bővítése, mondatalkotás, történetmesélés, verseket és dalokat tanulása.

Alapvető ismeretek: Számok, színek, formák, betűk megismerése játékos formában.

4. Fizikai fejlesztés

Finom- és nagymotoros képességek: Különböző mozgásos tevékenységek révén gyermekeink finommotoros (rajzolás, gyurmázás) és nagymotoros (futás, ugrás, mászás) készségeinek fejlesztése.

Egészségmegőrzés: A rendszeres mozgás és a szabadban töltött idő fontosságának hangsúlyozása.

5. Érzelmi fejlődés

Önbizalom és önértékelés: Az óvodai környezet segítse gyermekeink önbizalmának növekedését és pozitív önértékelésük kialakulását.

Érzelmi kifejezés: Támogatnunk kell gyermekeinket abban, hogy felismerjék és megfelelő módon fejezzék ki érzelmeiket.

6. Kreativitás és művészetek

Kézművesség és alkotás: Rajzolás, festés, kézműves tevékenységek, amelyek segítik a kreatív kifejezőmód fejlődését.

Zene és tánc: A zenei nevelés és a mozgásos tevékenységek beépítése a mindennapokba.

7. Játék és szabadidő

Szabad játék: Biztosítanunk kell a szabad játékhoz szükséges időt és teret, amely során gyermekeink szabadon fejlődhetnek és tanulhatnak.

Irányított játékok: Strukturált játékok és tevékenységek, amelyek célzottan fejlesztik a különböző készségeket.

A program megvalósítását szolgáló eszközök, felszerelések

Szerencsés helyzetben vagyunk, mert a fenntartó fontosnak tartja intézményeiben a minőségi munkavégzést. Törekvéseinket támogatja, segíti. Ésszerű határokon belül biztosítja az anyagi háttérrel, így minden évben lehetőségünk van új fejlesztő játékok, mozgásfejlesztő eszközök vásárlására. A néphagyomány őrző tevékenységekhez nagyon sok hozzávalót megtalálunk környezetünkben. A szülőkkel jó kapcsolat kialakítására törekszünk, ezért tőlük is nagyon sok támogatást kapunk új eszközök beszerzésére.

Tudjuk, hogy mozgásfejlettség mindennek az alapja. A gyermekek későbbi, iskolai éveik alapköve, ezért nagy hangsúlyt fektetünk a prevencióra, a mozgásfejlesztés kiemelten fontos nekünk. Ezen a területen önképzéssel, szakemberekkel fejlesztjük saját tudásunkat. Szinte minden évben új eszközök kerülnek beszerzésre.

A játék, a tevékenységekben megvalósuló munka és tanulás helye programunkban

20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) bek. b) pont

20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) bek. f) pont

363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet IV., V. fejezete

„Ő azt hiszi csak játszik. De mi tudjuk mire megy vele.

*Arra, hogy a világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”*

(Varga Domokos)

A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelésünk létfontosságú leghatékonyabb eszköze. A játék örömforrás, a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz, élményt adó tevékenység, az óvodás gyermekeink életében. A játék megalapozza az egyéb tevékenységformákat is. Folyamatában az óvodapedagógusaink tudatos jelenléte biztosítja az indirekt, élményszerű, elmélyült játék kibontakozását. Igény szerinti együtt játszást, megfelelő feltételrendszert alakítunk ki, a szabad játéktevékenység tisztelete mellett. A játékban formálódnak a gyermekek mindazon készségei, képességei, tulajdonságai, melyek hozzásegítik, hogy a személyisége kiteljesedhessen, alkotó, egyén lehessen. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik óvodánk időbeosztásában, napirendünkben, továbbá a játékos tevékenység szervezésében. A játékon keresztül törekszünk megismerni a gyermekek érzelem és gondolkodás világát, fejleszteni egyéniségüket.

A játék feltételrendszere

Biztosítjuk azokat a feltételeket, amelyek a nyugodt játék kialakulását lehetővé teszik.

A biztonságérzetet keltő szertetetteljes, meghitt, családi légkör kialakítása nagyon fontos az elmélyült játék kialakulásához. Az oldott légkörben könnyebb egymás elfogadása.

A játék helye, a játék színtere a csoportszoba, tornaszoba és az udvar. A csoportszobában ideiglenes játszóhelyeket, kuckókat alakíthatók ki, rendelkezünk galériával. Ügyelünk arra, hogy a különböző játszócsoportok ne zavarják egymást /pl.: mesesarok, barkácsoló asztal stb./ Az udvarunk fáival és bokraival, füves területeivel, a mozgásos és szimbolikusjátékok szükséges eszközeivel, játékokra ösztönzi a gyermekeinket /pl.: foci, mászókázás, bújócska, fogócska, labdajátékok stb./.

A játékidő a napirend sajátosságaiból adódóan folyamatos, több napon keresztül is folytatható. A szabad levegőn történő játékokra igyekszünk minél több időt biztosítani. Az egyéb tevékenységek belesimulnak a játék folyamatába (kezdeményezések, fejlesztés).

A játék eszközök csoportszobánként biztosítottak a gyerekek életkori sajátosságaihoz illeszkedve. Előtérbe helyezzük természetes anyagokból készült eszközöket.

Az óvodáskorban megjelenő játékfajták

Gyakorló játék

Valamilyen egyszerű tevékenység ismételtetése, amely nagy örömet és élvezetet okoz a gyermekeknek.

A gyakorló játék lehet:

- verbális /hang, beszéd játékos gyakorlása/
- mozgásos, manipulációs /játékszerek rakosgatása/

A sokszori ismétlés a különböző funkciók, viselkedési formák fejlődését eredményezi.

A játéknak ezen a fokán a gyermekek megismerkednek az anyagok, eszközök tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával. Ez a játékforma alapozza meg a többit, ezért kiscsoportban minél több tapasztalási lehetőséget biztosítunk gyermekeinknek.

Szimbolikus-játék

A gyermekek szimbolikusjátéka ismereteiket, tapasztalataikat, elképzeléseiket, élményeiket, érzelmeiket tükrözi. A magukra vállalt szerepeken keresztül szubjektív módon adják vissza a környezetről szerzett, számukra lényeges benyomásokat. A szimbolikus játék nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta, ezért különösen fontos nekünk. A szimbolikus játék során fejlődik a gyermekek közötti társas kapcsolat, alkalmazkodó képesség, az együttműködés, tanulják az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait. Egy-egy szituáció megjelenítése során képzeletük, empátiás- és kommunikációs képességük is fejlődik.

Szabályjáték

A szabályjáték lényege a szabályokhoz való alkalmazkodás, mely nagyon fontos a gyermekek további alkalmazkodó képességének fejlődésében. A szabályjáték pozitív irányba befolyásolja a gyermekek erkölcsi ítéletét, szabálytudatát, önuralmát, kudarc és siker tűrőképességét. Ezekkel a képességekkel könnyebben tudnak majd alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz és megkönnyíti a társadalomba való beilleszkedésüket. Mindezek miatt előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.

Mozgásos szabályjátékok

- a testnevelési játékok /futó, fogó, versenyjáték/
- dalos népi játékok, labdajátékok

Az értelmi képességeket fejlesztő szabályjátékok

Társasjátékok, dominók, memóriajátékok, puzzle kirakók és egyéb logikai játékok, melyek igen nagy számban állnak a gyermekeink rendelkezésére. Játéparkunkat folyamatosan fejlesztjük, az adott korcsoporthoz igazítjuk. Játékidőben, kezdeményezéseken nyelvi játékokkal, barkóba játékokkal fejlesztjük a megfigyelőképességet, az emlékezőképességet, a problémamegoldó gondolkodást.

Konstruáló építő játék

A konstruáló játék során különféle játékszereket, építményeket hoznak létre a gyermekek, igény szerint pedagógus bekapcsolódásával. Játék közben a gyermekek átélik az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk, sikerélményük további alkotásra ösztönzi őket.

Barkácsolás

Játék közben a gyermekek olyan eszközöket, kellékeket készítenek, amelyek játékukat tovább fejlesztik, gazdagítják. Barkácsolás közben a gyermekek ismereteket, tapasztalatokat szereznek az anyagok tulajdonságairól és az eszközök használatáról. Sétáink során a természetben gyűjtött kincseket (terméseket, leveleket, ágakat, kavicsokat stb.) felhasználva alkothatnak. Ez a játékforma napi szinten megjelenik életünkben.

Népi játékok

- énekes, táncos játékok /szembekötősdí, fogyó-gyapodó játék stb./
- mozgásos és küzdőjátékok /versengő, hidas .../
- népszokásörző dramatikus játékok / betlehemezés, télűzés/

Ezzel bővül a nevelés eszköztára, színesedik, gazdagodik a gyermekek élete az óvodában. Óvodánkban törekvés, hogy minél több pedagógus vegyen részt Így tedd rá! képzésen, ahol népi dalos játékokkal, játékokkal bővülnek pedagógusaink ismeretei.

Munkajellegű tevékenységek

A munkajellegű tevékenységek a személyiségfejlesztés fontos eszközei, a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység. A munka jellegű tevékenység a játékhoz sokban hasonlít, de a munka elvégzése bizonyos felelősséggel jár, és alapvető ismereteket és készségeket kíván. Az ilyen jellegű tevékenységek során pontosabbá válnak a munkához szükséges készségek, alakul a gyermekek munkához való pozitív viszonya, a munkaszeretet, a munkavégzés öröme, az eredményes munka, az alkotás öröme. Hozzájárul a gyermekek közti társas kapcsolatok alakulásához. A munkajellegű tevékenységekkel lehetővé tesszük a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességteljesítés gyakorlását, a közösségi megítélés alakulását. Tudatosan törekszünk a munka nevelő hatásának érvényesítésére. Megteremtjük a gyermekek számára az életkorukhoz és erejükhez mért munkalehetőséget, biztosítjuk az önálló, tartalmas munkavégzés állandóságát, folyamatosságát. A gyermeki munka az óvodapedagógusainktól tudatos

pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Célok, feladatok

Az óvodás korú gyermekek még szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket. Dicsérettel, buzdítással, pozitív megerősítéssel könnyen mozgósíthatók. Ezt kihasználva pedagógusaink fontos szerepet tulajdonítanak ennek fejlesztésére. A tevékenységek által hagyományörző tevékenységek gyakorlása és egyéb munkajellegű tevékenységek során a munka megbecsülésére, megszerettetésére nevelés. A munkaerkölcs, felelősségérzet megalapozása, kitartásra nevelés. A munkavégzéshez szükséges képességek, készségek kialakítása. A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A tevékenység tartalma

- önkiszolgálás
- a közösségért végzett tevékenységek
- önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízatások teljesítése
- növénygondozás

Önkiszolgálás

Az önállósodás elengedhetetlen feltétele, hogy a gyermekek saját magukkal kapcsolatos önkiszolgálásuk minél gyorsabban és jobban fejlődjön, ezáltal függetlenedjenek a felnőttektől, önállósodjanak. Az önkiszolgálás a munka alapvető fajtája az óvodában, magában foglalja a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését. Készségeinek és szokásainak elsajátítása, a feladat elvégzéséhez való pozitív viszony kialakítása előfeltétele a közösségért végzett különféle munkáknak is. Az önkiszolgáláshoz tartozó munkatevékenység egyik meghatározott köre a testápolással, az étkezéssel, az öltözködéssel kapcsolatos teendőkben az egészségügyi szokásokban a környezet rendjének megőrzésében jut kifejezésre. A munka folyamatában kialakuló és megszilárduló szokások egy része az egészséges életmód elengedhetetlen szokásrendszeréhez tartozik.

A közösségért végzett tevékenységek

Naposság

Az óvodás korú gyermekek általában szívesen végeznek a közösségért tevékenységeket. A naposság közösségi megbízatás, olyan munka, amely a közösség számára hasznos és nélkülözhetetlen a csoport életrendjének biztosításához. Feltétele, hogy a gyermekek rendelkezzenek az elvégzéséhez szükséges alapvető készségekkel, ismerjék munkájuk célját, átérezzék jelentőségét, fontosságát. A csoport fejlettségi szintjét figyelembe véve folyamatosan vezetjük be a naposi teendők ellátását. A naposi munka az étkezéssel kapcsolatos feladatokból, a csoport mindennapi életével kapcsolatos munkáiból és az óvónőnek nyújtott segítségadásból tevődik össze, (terítés, teremrendezés, szobacsinosítás, eszközkiosztás stb.). Célunk a visszahúzódó, passzív gyermekeknél is elérni, hogy aktívan részt vegyenek a csoport életében.

Alkalomszerű megbízások

Az egyéni feladatokat személyre szabottan tervezik az óvodapedagógusok, (segítés a kisebb csoportosoknak, dadus néniknek, teremrendezés...). A kerti munka a gyermekeknek olyan munkajellegű tevékenysége, amely közben átélik munkájuk természetére gyakorolt hatását, megfigyelik azokat a változásokat, eredményeket, amelyek munkájuk nyomán létrejönnek. Ősztől nyárig a gyermekek részt vesznek az aktuális kerti munkákban (levélseprés, locsolás, madáretetés, kerti házikók rendben tartása, virágoskert gondozása).

Különböző tevékenységi formák és színtereik bemutatása

20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) bek. b) pont

20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet 2. melléklete

363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet IV., V. és VI. fejezete

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai nevelés folyamatában a tanulás a tevékenységekben megvalósuló tanulást jelenti. A gyermek a játékba ágyazott változatos tevékenységek gyakorlása során tanul. Nevelési gyakorlatunk szélesen értelmezi a tanulást. A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak és fejlődnek. Az óvodás gyermek értelmi képessége (észlelése, érzékelése, emlékezete, figyelve, képzelete, képszerű, szemléletes gondolkodása) leginkább a játékon keresztül fejlődik, ezért a gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére alapozva irányítjuk a gyermeki gondolkodás fejlődését. A spontán ismeretszerzéshez társulnak olyan szervezett tanulási

lehetőségek, mint az óvodapedagógus által kezdeményezett irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzést is magában foglalja. A tanulási folyamatban kialakítjuk a legfontosabb magatartásformákat, segítjük az önálló munkavégzést, halk beszédre, türelmes várakozásra szoktatjuk a gyermekeket. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, ismereteinek gyarapítása. Az óvodapedagógusaink építenek a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire és biztosítják a tanulást támogató környezetet.

Egyéni bánásmód a tanulásban

Az adott gyermekcsoport életkori sajátosságain túl figyelembe kell vennünk a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét. Ismernünk kell az egyes gyermek adottságait, képességeit, hiszen nagy eltérések mutatkozhatnak a gyermekek értelmi képességei, fejlettségének tekintetében.

Tudnunk kell, hogy a fejlesztésbe, foglalkozásba bevont gyermek milyen szinten van, hiszen:

„Az értelmi fejlődési fokokat nem lehet átugrani!” tanítja Piaget.

Ennek ismeretében állítjuk össze a segítő-fejlesztő stratégiát, a felzárkóztatást.

A tanulás szervezése

A tanulás formája mindhárom korszakban általában frontális, mikro csoportos, egyéni, vagy páros, ezt a csoportprofil, a gyermekek egyéni képességei, a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, és az adott téma határozza meg.

Speciális fejlesztő tevékenységeket biztosítunk integrál formában az enyhe értelmi fogyatékos, enyhe mozgássérült, beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek számára, együttműködve a logopédus, fejlesztőpedagógus, pszichológus szakemberekkel, annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényéből eredő hátrányokat csökkenteni tudjuk.

A témákat komplexen, egymáshoz kapcsolódóan az adott évszakhoz és ünnepkör köré csoportosítva egy-két hétre előre tervezzük. A tudatos pedagógiai tevékenység igényli a tervszerű, bizonyos mértékig előre elgondolt tervezést és a feladatok megvalósulásának ellenőrzését. Lépésről-lépésre építjük fel a feladatokat, a csoport és az egyéni fejlesztés céljainak ismeretében.

A tanulás lehetséges formái

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás-, és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán, játékos tapasztalatszerzés
- játékos cselekvéses tanulás / játékos ismeretszerzés, felfedezés/
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra építő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által rányitott megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma megoldás.

Verselés- mesélés

„A mesékben minden benne van:

minden ami volt, és mindaz, ami még lehet.”

(Boldizsár Ildikó)

Az irodalmi nevelés

Az irodalmi nevelés személyiségformáló hatása

Mivel a népmesék, mondókák, irodalmi művek hallgatása, mondogatása közben erősödik az összetartozás érzése és az egymás iránti figyelem, kiemelt helyen szerepel a mindennapjainkban. Érzelmi biztonságot nyújt és érzéki-érzelmi élményeket ad.

A bábozás sajátos varázserejével komplex módon hat a gyermekekre. Ezáltal kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, élményeit és oldja gátlásait. A bábozás során megnyílnak a gyermekek, a báb beszédképességüket fejleszti. A bábozás eszközei a gyermeki önkifejezőmódokat teljesítik ki, ezért is tartjuk fontosnak állandó jelenlétüket a csoportban.

A dramatizálás során alkalmazzák a metakommunikatív eszközöket, a mimikát és a gesztust. Fejlődik beszédmódjuk, fantáziájuk, bővül szókincsük, alkalmazkodó képességük, kifejezőképességük.

A mese, vagy a dramatikus népszokás élménye a gyermekeket spontán dramatikus játékokra készíteti.

A hagyományok megünneplését óvónői bábozással, dramatizálással, énekes játékkal gazdagítjuk /népi elemeket felhasználva/.

Ezáltal az irodalom nyújtotta érzelmeket, természetes viselkedésmódokat közvetítjük számukra. Ellensúlyozva a média sokszor igénytelen, ízlésromboló műsorait.

Az óvodában szerzett esztétikai, irodalmi élmények és a népköltészet érték közvetítő hatásai a fejlődő gyermeki személyiség irodalomhoz való későbbi viszonyát befolyásolják.

Fontos, hogy az óvónő a mindennapokban az irodalom nyújtotta érzelmeket természetes viselkedésmódjával közvetítse.

Ezt a kincset nem lehet csak a médiára, könyvre, CD-re bízni, kell hozzá az óvónő személyes varázsa.

Célja

- a gyermekek szívesen hallgassanak mondókát, verset, mesét, váljanak az irodalmi élmények aktív befogadóivá.
- esztétikai élményekre érzékeny, művelt emberré formálódjanak.
- erkölcsi, érzelmi, értelmi képességeik a mesék által fejlődjenek.
- változatos irodalmi élmények nyújtásával a könyv, az irodalom és a népköltészet megszerettetése.
- olvasóvá nevelés.

A néphagyomány ápoló óvodai programunkban, a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságához igazodóan, a mese - vers, mondóka anyag zömmel a népköltészet tárházából származik.

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja, ezért ennek fejlesztése kiemelt feladatunk.

Az irodalmi anyag tartalma (klasszikus és kortárs irodalmi művek)

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermekek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermekek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal, ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra, irányított megismerési törekvésekre. Fejleszti szövegértésüket. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek

nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg.

Kiemelt szerepet kap a mindennapjainkban.

- népmese
- állatmese
- novellamese
- tündérmese
- népi mondókák (tapsoltató, lovagoltató, ringató, altató, jártató, höcögtető, ölbe vevő, szólások, közmondások, találós kérdések)

A népköltészetten túl klasszikusaink, illetve mai magyar - és külföldi költők, gyermekek számára írt versei, meséi, elbeszélései is helyet kapnak az irodalmi anyagban. Ezek főleg a gyermekek számára kedvelt ritmikus, szójátékos gyermekekről, állatokról szóló, vidám, évszakokhoz kapcsolódó mesék-versek.

Az anyagválogatásban fontosnak tartjuk az egyensúly megteremtését. Az irodalmi anyag kiválasztásánál a korcsoportot és a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe vesszük. Fontos a tudatos, időrendi ütemezés. A gyermekeknek a mesehallgatás lelki szükséglet, ezért lehetőleg minden nap tervezünk mesehallgatást.

A délutáni pihenés előtt mesét, folytatásos mesét olvasunk, középső és nagycsoportban ezt versehallgatással bővítjük. A versek, mesék ismétlése, dramatizálással, bábozással beépül a gyermekek mindennapi játéktevékenységébe, feltárva a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A gyermekek érdeklődésének, fejlettségének megfelelő könyvkinálatot biztosítunk a könyvespolcon, így kedvük szerint bármikor nézegethetnek képeskönyvet. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élmény feldolgozás egyik legfontosabb formája.

Dramatizálás és bábozás

A gyermekek irodalmi élményeiket szabadon választott módon dramatizálhatják. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy elképzeléseik, szándékaik szerint válasszák ki a szereplőket, játsszák el a cselekményt. Ezekhez eszközöket a gyerekekkel együtt készítünk.

A dramatikus játékeszközök elindítói lehetnek egy-egy szerepjátéknak, mesedramatizálásnak /színes lepel, korona, palást, tarisznya/.

A bábjátékban a gyermekek közvetlenül nyilvánulnak meg, belső világuk egyik legkifejezőbb eszköze. Segíti a beilleszkedést, a különböző nevelési problémák megoldását egy-egy gyermeknél. A bábozás és a dramatizálás a mozgáson és a beszéden alapszik.

Ének, zene, énekes-játék, gyermektánc

„Zene nélkül nincs teljes ember.”

(Kodály Zoltán)

A zenei nevelés személyiségfejlesztő hatása

A zene az érzelmekre hat, élményt nyújt, a hatása életre szóló. A zene, mint esztétikum, felfedezése, átélése, beépül a gyermeki személyiségbe, formálja ízlésüket. Mozgásuk összerendezettebbé, határozottabbá, szabályosabbá válik. Kialakul a harmonikus, szép mozgás, a felnőtt minta spontán utánzásával. A zenei nevelés az értelemre is hat, gondolkodásra, emlékezetre, képzeletre, akaratra, önfegyelemre, alkotókedvre, a beszéd fejlődésére, társas kapcsolatok alakulására, viselkedésre. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. Zenei nevelés megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Naponta több alkalommal is lehetőséget teremtünk a zenei tevékenységekhez, a csoportszobában és a szabadban egyaránt. A zenei nevelés fontos helyet kap életünkben.

A zenei nevelés célja

- zenei érdeklődés felkeltése,
- zenei ízlés formálása,
- zenei anyanyelv megalapozása,
- mozgáskultúra fejlesztése.

A zenei nevelés feladatai

- éneklési készség fejlesztése (hangképző szervek fejlesztése az életkornak megfelelő hangterjedelmű dalokkal, a hangterjedelem fokozatos bővítése)
- ritmusérzék fejlesztése (egyenletes lüktetés érzékeltetése, ritmus és tempóérzékeltetés)
- akusztikus hallásfejlesztés (hangszínelismerés, halk, hangos, magas-mély)
- komplex zenei képességek fejlesztése (zenei emlékezet, zenei kreativitás fejlesztése)

A zenei nevelés tartalma

- népi mondókák, ölbeli játékok
- a környezet hangjainak megfigyelése

- népi dalos játékok (pentaton jellegű)
- műdalok, kortárs művészeti alkotások
- zenehallgatás dal anyag
- énekes népszokások (néptánc)

A program zenei anyagát képezi a magyar népdalkincs, „Csak tiszta forrásból” Kodály Zoltán, Forrai Katalin, Balatoni Katalin „Így tedd rá!”, valamint olyan művészi értékű művekből válogatunk, mint pl.: Törzsök Béla Zenehallgatás az óvodában. Kortárs művészeti alkotások, mint pl.: Gryllus Vilmos dalai.

Fontos számunkra, hogy a daltanulás, a játék és mozgás öröm legyen. Éreztetjük, hogy a zenehallgatás csodálatos élmény, ha az óvónő élő énekével, hangszeres előadásával szól.

A zenei nevelés és a néphagyományőrzés kapcsolata

Kodály elveiben a művészi érték, a néphagyomány kap erőt. Minden nép a saját néphagyományából kell, hogy kiinduljon, ezért tartja a legfontosabbnak a magyar népi gyermekjátékdalt és a népzénet. A zene emberformáló erejét hangsúlyozza. Kodály elveivel azonosulva az énekes népszokások, amelyek az óvodánkban előfordulnak, megfelelnek a gyermekek életkori sajátosságainak.

A gyermektáncal is bővül a gyermeki önkifejezés lehetősége /Az egyszerű körbejárástól – az akusztikus ingerek és a mozgások összekapcsolásán át, a gyermektánc elemeinek elsajátításáig./.

A néptánc alapjainak megismertetése (Így tedd rá!), megszerettetése már elkezdődhet az óvodában, élménynyújtó a gyermekek számára. Szívesen ropják a táncot élő muzsikára, irányított formában, utánzó mozgásokkal. A nagyobb gyermekeknek (középső-nagycsoport) lehetőségük van a néptáncal ismerkedni, hetente 1-2 alkalommal, szervezett formában.

A zenei nevelés egyéb lehetőségei

- Táncoktatás heti egy alkalommal
- Zeneovi heti egy alkalommal
- Zenei műsorokon való részvétel – Thúry József Általános Iskola
- Zenészek meghívása az óvodába lehetőség szerint / népi és műzene egyaránt/

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„A gyerekek a legnagyobb művészek, mert ők a szívükkel rajzolnak.” (A Forsyte Saga c. filmből)

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka személyiségfejlesztő hatása

Ezen tevékenységek közben fejlődik a gyermek képi-plasztikai kifejezőképessége, térbeli tájékozódó képessége, gazdagodik a gyermek élmény -és fantáziavilága. Tér-, forma- és színeképzeteik gazdagodnak, képi gondolkodásuk, esztétikai érzékük fejlődik. Komponáló, és térbeli rendezőképességük alakul, kreativitásuk fejlődik. Erősödik önbizalmuk, fejlődik problémamegoldó képességük. Ábrázoló tevékenységük közben átélik az alkotás örömét, a sikerélmény újabb alkotásra ösztönzi őket. A gyermekeket bátorítással igény szerinti alkotásra, kreatív önkifejezésre buzdítjuk. Ez a terület széles lehetőségek tárháza a gyermekek kifejezőképességének fejlődésére.

A természetes anyagok használatával sokrétű lehetőséget biztosítunk a manuális tevékenységek gyakorlására. A gyermekek számára az eszközök pedagógus felügyelete mellett mindig rendelkezésre állnak. Az elkészült tárgyak, népi játékszerek tovább motiválják tevékenységüket, gazdagítják játékukat, alkotásra képes emberré teszik őket.

Célja

A vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás fejlesztése. Az „intellektuális látás” kialakítása, megalapozása.

Maga a tevékenység- s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Feladatunk

- A gyermeket körülvevő tárgyi világ „megláttatása”, megfigyeltetése.
- A feltételek megteremtése (hely, idő, eszköz).
- Változatos tevékenységek biztosítása (rajzolás, festés, kézi munka, mintázás, építés, barkácsolás).

- Az eszközök célszerű használatának elsajátítása, az anyagok tulajdonságainak megismertetése.
- A különböző technikák megtanítása, változatos alkalmazása.
- A finommotorika fejlesztése, szem-kéz koordináció alakítása.
- A képi-plasztikai kifejezőképesség fejlesztése.

A tevékenységekhez szükséges feltételek

A gyermekek a nap bármely időszakában ábrázolhatnak. Jól elérhető helyen találhatóak azok az eszközök, amelyekre a gyermekeknek szüksége lehet. Biztosítjuk az alkotáshoz szükséges nyugodt légkört, a helyet és az elegendő időt. A hagyományos eszközök (festék, gyurma, ceruza, stb.) mellett mindig megtalálhatóak a természetes anyagok (a közösen gyűjtött levelek, termések, textíliák, fonalak, stb.). A kész munkákat jól látható helyen kiállítjuk, így megnézhetik egymás alkotását is. Fontosnak tartjuk a tervszerűséget és a rugalmasságot. Fokozatosan kialakítjuk az eszközök helyes használatát, a technikai eljárások alkalmazását, valamint javaslatot teszünk a témára. Építünk a gyermekek aktivitására, leleményességére, kíváncsiságára, tevékenységvágyára, kreativitására. A gyermekek szabadon választhatnak anyagban, témában és technikában egyaránt. Irányításunk segítő, továbbleadó magatartásban nyilvánul meg. Ábrázoló tevékenységet nem csak a csoportszobában, hanem jó idő esetén, az udvaron is végeznek a gyermekek pl. homokvárépítés, virágból nyaklánckészítés, aszfaltrajz stb. Abban a szerencsés helyzetben van óvodánk, hogy hatalmas udvar veszi körül, ahol a gyermekek minden nap találkozhatnak a természet szépségeivel, színeivel. Fontos nekünk, hogy a gyermekeknek már óvodáskorban minél több élményben legyen részük, mert később a látvány illetőleg a képzelet által gazdagított történetek jelennek meg, elevenednek meg alkotásaikban. Az ábrázoló tevékenység célja maga a folyamat, s ennek öröme. A gyermekek által létrehozott produktumnál sokkal fontosabb a tevékenység maga, hisz ez hat a gyermek személyiségfejlődésére. A kész „mű” visszajelzést ad a gyerekekről, kezűgyességén kívül megismerjük érzelmeit, vágyait. Óvodáskorban az ábrázolás játéknak minősül, élményt nyújt a gyermekeknek, akik így nálunk játszva spontán tanulnak, a valóság egy-egy részét manuálisan is birtokba véve.

A tevékenységek tartalma

Az óvodában használt és ismert tevékenységformák

- rajzolás
- festés
- kézimunka (barkácsolás, építés)
- mintázás
- megjelennek a hagyományörző elemek (pl.: a jeles napokhoz kapcsolódó jelképek, a népművészeti elemek, nemzeti szimbólumok és népi motívumok)

A játékeszközök készítéséhez szükséges természetes anyagokat a gyermekekkel együtt gyűjtjük, a közös séták, kirándulások alkalmával.

A jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységek

A jeles napokhoz kapcsolódó jelképek, nemzeti szimbólumok, népművészeti elemek, népi motívumok és eszközök elkészítésébe a gyermekeket is bevonjuk (Márton napi lampion, adventi koszorú, mézeskalácssütés, karácsonyfadísz, díszítés, télűző baba, farsangi jelmezek, húsvéti tojás, tojásfa, kokárda, huszárcsákó, zászló).

Mozgás

A mozgásfejlődés mindennek az alfája és omegája, kiemelt szerepe van óvodánkban. Hisszük, hogy megfelelő mozgásfejlesztéssel megkönnyítjük gyermekeink iskolára való felkészülését. Tótszóllósné Varga Tünde *Mozgásfejlődés az óvodában* című könyve adja az alapot munkánkhoz. Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az irányított mozgásos tevékenység mellett a szabad, spontán mozgásra az óvodai élet minden napján. Maximálisan kihasználjuk az udvar adta lehetőségeket, ahol a gyerekek szabadon mozoghatnak, mozgásigényüket kielégíthetik. Az udvaron lehetőség nyílik arra, hogy előtérbe kerüljenek a nagymozgások, a mozgásos népi játékok, melyeket sokszor maguk a gyermekek kezdeményeznek. Ilyen játék lehet: körjáték, fogócska, célbadobás, ugróiskola, stb. A mozgásos játékok a testi képességek fejlesztésén túl egyéb képességet is fejlesztenek (szociális fejlődés, közösségi érzés erősítése, másság elfogadása, önállóság, stb.). Érvényesítjük a korszerű mozgásfejlesztés alapelveit. A mozgásfejlesztés hatása az idegrendszer fejlődése a megfelelő igény szerinti mozgás és tevékenység kielégítése kedvezően hat az agyi idegvégződésekre, így az értelmi fejlődésre.

A mozgásfejlesztés célja

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése, az egészséges életmód megalapozása.

Feladata

- a szervezet sokoldalú fejlesztésének segítése
- a testi képességek fejlesztése (erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség)
- a mozgásműveltség segítése
- egészségóvással, családi szemléletformálás.

A játékos mozgás a gyermek természetes szükséglete, a tanulás egyik lényeges formája.

Óvoda nevelésünk feladata, hogy a természetes mozgást tudatosan segítse elő. A gyermekek állandó belső késztetést éreznek a mozgásra, örömmel és természetes módon gyakorolják azt, ezért fontosnak tartjuk a mozgásra inspiráló környezet kialakítását, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítését, valamint a szükséges szabályok megtanítását, ezért a gyermekek napirendjét úgy alakítjuk, hogy a nap folyamán biztosítva legyen a gyermekek számára a megfelelő hely, idő és eszköz a mozgásos tevékenységekhez.

Óvodánk biztosítja az alapvető eszközöket és lehetőségeket minden gyermek testi fejlesztéséhez (bordásfal, mászóka, Greiswald tornaszer, stb.), eszközparkunkat az adott időszak anyagi körülményeihez igazítva, folyamatosan fejlesztjük.

Mozgáslehetőségek az óvodában

A mozgás tartalma lehet

- szabad, spontán mozgás
- irányított mozgásos tevékenység

Szabad mozgásra egész nap lehetőséget biztosítunk gyermekeink számára.

A napi mozgásos tevékenységek a csoportszobában, az udvaron és a tornaszobában valósulnak meg.

A megfelelő mozgásfejlődés érdekében minden csoportban legalább heti egy alkalommal testnevelés foglalkozást tervezünk a tornaszobában. Ezen felül pedagógusaink gyakran használják tornaszobánkat. Az irányított mozgásos tevékenységek tartalmát a járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, egyensúlyozás és a különböző játékok (versenyjátékok, fogó-

futójátékok) adják. A másik irányított formája a mozgástevékenységnek a mindennapos testmozgás. A mindennapos testmozgás rugalmasan illeszkedik a napirendünkbe. Ebbe a tevékenységbe kötetlenül, vagy kötötten kapcsolódhatnak be a gyermekek, a tevékenység jellegéhez igazodva. Az irányított mozgásos tevékenység és a szabad mozgás mellett többször szervezünk sétákat a faluba. A közelben lévő tóhoz, sportpályához és az erdőbe. Az egész nevelési év során fontosnak tartjuk a gyermekek szabad levegőn való tartózkodását.

Fontos feladatunknak tartjuk felhívni a gyermekek figyelmét a balesetveszély elkerülésére.

A mozgás személyiségfejlesztő hatása

Ez a tevékenység áll legközelebb az óvodáskorú gyermekekhez, így fontos színtere a fejlesztésüknek.

Fejlődik a gyermekek

- érzelmi, szociális és értelmi képessége,
- térben való tájékozódása, állóképessége,
- kitartása,
- koncentráció képessége
- helyzet felismerési képessége.

A mozgásos játékok erősítik az egymásra figyelmet, az együttműködési készséget, a szabálytartást az önuralmat, alakul az egészséges versenyszellem.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

„A környező világ iránti érdeklődés velünk születik. Vannak emberek, akikben ez a szenvedély az idő múlásával vagy az élet megpróbáltatásai közepette kihűl, de vannak olyan szerencsések, akiket életük végéig elkísér.” (Gerald Durrell)

A külső világ tevékeny megismerésére nevelést az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamatnak tekintjük.

A felnövekvő nemzedéket igyekszünk úgy nevelni, hogy legyen szemük és szívük a természet felelőtlen pusztításának megfékezésére. Fontosnak tartjuk, hogy a természetvédelmi nevelés már az óvodáskorban elkezdődjön, hiszen a gyermekek könnyebben alkalmazkodnak az

ökológiai „átneveléshez”, mint a felnőttek. Fontos feladatunk a környezettudatos magatartás alakítása. Életkori sajátosságaiknál fogva képesek arra, hogy ha az érzelmeikre hatunk, akkor szeretettel és gondoskodással fognak bánni az élővilággal (vegyenek részt a növények gondozásában, segítsenek a madáretetésben, vigyázzanak az udvar fáira, bokraira).

A természetvédelem az óvodáskorban mindig az ismerkedéssel és a természet megszerettetésével kezdődik, mivel a gyermekek szívesen hallgatják az óvónő történeteit, meséit, verseit a természetről. Feladatunk, hogy a gyermekeket megismertessük a szűkebb környezettel és aztán fokozatosan bővülve a tágabb környezettel is. Munkánk során törekszünk az élővilág sokoldalú megismertetésére. Elsődleges módszerünk a személyes példamutatás környezetünkkel kapcsolatban.

A természetsarokban elhelyezett eszközök (nagyító, zsebtükör, földgömb, ismeretterjesztő képeskönyvek, természetfilmek stb.) az élsarokban lévő növények (cseresznyeág, aranyvessző, magvak ültetése, hajtatása) a megismerési folyamatot segítik.

Óvodánk kertjében minden évszakban figyelemmel kísérjük a fák, bokrok, virágok változásait, a bogarak, madarak, pillangók életét. Csoportonként egy-egy virágágyásban gondozunk egynyári és többnyári növényeket.

Az óvodánkban egyelőre csak a papírhulladék szelektív gyűjtésére van lehetőség. Ezen kívül elemgyűjtővel rendelkezünk. Lehetőségeinkhez mérten próbálunk minél több alkalmat megragadni az újrahasznosításra /barkácsolás, átalakítás, papír újra felhasználása /, ezzel is helyes utat mutatva a minél kisebb ökológiai lábnyom hagyására.

Célja

Az óvodás gyermekek környezettudatos állampolgárokká nevelése, környezettudatos szemléletük és magatartásuk alapozásával.

Az óvodai élet ünnepeinek nagy része kapcsolódik a természet örök körforgásához, eseményeihez, tehát közvetlenül és közvetve a környezeti neveléshez. A környezet változásai képezik nevelésünk alapját.

Tartalma

- Az élő és élettelen környezet megismertetése, megszerettetése.

- Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése. (A környezet formai, mennyiségi és téri viszonyairól)
- Tapasztalatszerzés a szűkebb, tágabb világról. (természet, emberi, tárgyi)
- Pozitív érzelmi hozzáállás kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz. (védelem, értékmegőrzés)

A külső világ megismerésére nevelés célja, feladata

A gyermekek az életkoruknak megfelelő szinten, minél több mozgásos és érzékszervi tapasztalatot szerezzenek, az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Ezáltal teljes biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben.

Alakítjuk a gyermekekben a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásai.

A gyermekek megismerkednek az általános óvodai ismeretanyag mellett a helyi néphagyományokkal. Fontosnak tartjuk, hogy ismerjék meg a szülőföld, a helyi hagyományok és szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulják meg ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermekek matematikai tartalmi tapasztalatokat szereznek, mennyiségi-, alaki-, nagyság béli- és téri viszonyokat ismernek meg, melyek által alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemléletük. További feladatunknak tekintjük, a gyermekek logikus, és problémamegoldó gondolkodásának megalapozását.

Az óvodapedagógusaink feladata, hogy tegyék lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Segítsék elő a gyermekek önálló véleményalkotását, az elemi okozati összefüggések megtapasztalását, döntési képességeiknek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. Segítsék elő a környezettudatos magatartás kialakítását.

Programunkban az ember, a természet és a hagyomány nem válik el egymástól, hanem szoros egységet, kapcsolatot alkot. Beépül a környezeti nevelés ismeretanyagába.

A környezet megismerésére nevelés témakörei

- a család
- az óvodai környezet

- közlekedés
- testünk
- évszakok, napszakok
- állatok
- növények
- színek
- jeles napok előtti készülődés
- tájmegismerő séták.
- természet kincsinek gyűjtése
- háziállatok megtekintése természetes környezetükben (kötös tyúk, csibék stb.)
- télen a madarokról való gondoskodás
- Veteményeskert gondozása

Ezeket a témaköröket áthatja a néphagyomány őrzése, a gyermekek ismerkednek a népdalokban előforduló virágokkal, növényekkel (muskáti, pünkösdirózsa, bazsarózsa, gyöngyvirág, tulipán), állatokkal.

A természet szeretetére nevelés az óvodában

A fent említett témakörök kiegészülnek az élő és élettelen természet nevezetes napjaival:

- Víz világnapja - március 22.
- Föld napja - április 22.
- Madarak és fák napja - május 10.
- Állatvédelmi nap - október 4.

Az évenként 2 alkalommal nagyobb kirándulásokkal gazdagítjuk a gyermekek élményét és tapasztalatszerzését. Ezek az élmények évekig meghatározóak a gyermekek számára. (Állatkert, Vadaspark, Gyermekvasút, Arborétumok látogatása).

A néphagyományőrzésből és a természetközelségből fakadó élmények eljuttatják a gyermeket a természettel való együttélés harmóniájához és a hagyomány tiszteletéhez.

Környezetünk esztétikája

„Szép, ami érdek nélkül tetszik.”

A vizuálisan érzékelhető szépség világát a gyermekek közvetlen környezetében is próbáljuk megteremteni. Igényességünk megmutatkozik az óvoda helyiségeinek ízléses berendezéseiben, az udvar ízléses kialakításában, a harmóniát sugárzó évszaknak megfelelő díszítésben, a természetes anyagból készült eszközök, játéktárolók használatában. Az esztétikai nevelés szempontjából lényegesnek tartjuk az óvónő személyes példáját is, mely gondozott ápoltságot, megjelenést, kulturált beszédet, a széphez való viszonyát és jó ízlését közvetíti. Az óvodában dolgozó minden alkalmazott számára is fontos ezeknek az értékeknek a követése, betartása. Óvodánk szeretne olyan nevelési intézmény lenni, amely igyekszik megteremteni az egyensúlyt a régi és a mai világ között. Fontosnak tartjuk értékmegőrző, értékteremtő és érték közvetítő szerepét. A hagyományápoló szemléletű nevelés része, hogy a gyermekek maguk is tevékeny részesei legyenek környezetük, óvodájuk rendbetartásának, esztétikus alakításának.

Matematikai látás és gondolkodás fejlesztése

A matematikai tapasztalatszerzéseket folyamatnak tekintjük, mely beépül a környezeti nevelésbe, áthatja az egész napos tevékenységeket. Minden tevékenység tartalmában felfedeztetjük a matematikai jelenségeket. A gondolkodási műveletek motoros - percepcióscselekvéses megoldását biztosítjuk. Mindig a gyermekek fejlettségéhez, gondolkodási szintjéhez mért tevékenységre ösztönző, kereső, felfedező, alkotó szituációra építünk, több érzékszervvel több oldalról, több szempontból érzékeltetjük az összefüggéseket. A valóságból merített, természetes élethelyzetekben, spontán játék közben, eszközök biztosításával hozzásegítjük a gyermekeket az alapozó műveletek minél sikeresebb végzéséhez. A környező valósággal való ismerkedés során a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi viszonyairól. Megismertetjük őket a geometriai fogalmakkal, kirándulás közben gyakorolhatják a tájékozódást, összehasonlító méréseket végezhetnek (pl.: ki lépett hosszabbat, rövidebbet, melyik fa magasabb alacsonyabb). Szétválogathatnak szín, forma, méret szerint virágokat, köveket, botocskákat. Megszámolhatnak különböző mennyiségű tárgyakat, építhetnek kövekből, homokból, fadarabokból, alkalmuk nyílik a térirányok, névutók gyakorlására. A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve tervezzük a matematikai nevelést, az ismeretek feldolgozását. A kis-, és középső csoportos gyerekeknél célunk a matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése a nap folyamán a különböző tevékenységekben. Az iskolai életre való felkészülésüket (a nagycsoportban) segítjük egyéni és mikro csoportos formában és az egyéni

fejlettséget figyelembe véve szervezzük. Ezek során a korábban megszerzett ismereteiket rendszerezük, tapasztalataikat s a spontán tanultakat rögzítjük.

Óvodánk hagyományos ünnepei

20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) bek. e) pont

363/2012. (XII. 17.) Korm rendelet melléklete IV., V. és VI. fejezete

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek, a szülők és az óvoda életében. A közös élmény erejével megteremtjük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézzük a népi hagyományokat.

Minden embernek szüksége van arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött gyerekek és felnőttek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme. Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal.

Óvodánkban az ünnepeket a szülők javaslatainak figyelembevételével és részvételével szervezzük és bonyolítjuk le.

Ünnepeink évről- évre ismétlődnek, az évszakokhoz, jeles napokhoz illeszkedve. Ezek szervezése, lebonyolítása részletesen megjelenik az éves munkatervünkben.

Szüreti kavalkád- projekt hetek

Állatok napja

Köztársasági ünnep- Október 23.

Mindenszentek, tökfáragás

Barkácsolás szülőkkel

Márton nap

Advent

Mikulás

Farsang

Nemzeti ünnep- Március 15.

Víz világnapja

Húsvét

Föld napja

Tavaszi kirándulások

Madarak, fák napja

Gyermeknap

Ballagás

Születésnapok, névnapok

Inkluzív pedagógia, integráció

Nkt. 62.§ (1) A pedagógus kötelességei és jogai

Magyarországon is egyre inkább elterjed az inkluzív nevelés, amely nem csak a fogyatékkal élők, hanem minden gyermek számára lehetőséget biztosít a közös együttlétre és fejlődésre.

Az UNESCO meghatározása szerint az inklúzió egy dinamikus szemlélet, amely képes a tanulók sokszínűségéből fakadó eltérő nevelési igényekre megfelelően reagálni. Az inkluzív pedagógia egy olyan szemlélet, amely az adott közösségben lévő egyének sokszínűségét és bárminemű különbözőségét elfogadja és megbecsüli. Az inklúzió célja az esélyegyenlőség biztosítása, és a gyermekek sokszínűségéből fakadó eltérő nevelési igényekre pozitívan reagál. Az inklúzió nem csak a fogyatékkal élők befogadását jelenti, hanem a sokszínűség elfogadását minden gyermek számára. Az óvodánkban az inklúzió jegyében alakítjuk a nevelést, szem előtt tartva, hogy minden gyermeknek lehetősége legyen a többségi csoportban nevelődni. Hisszük,

hog az inklúzió nem csupán a hátrányos helyzetűek, hanem a többségi társadalom javára is válik. A gyermekek közötti különbségeket a nevelésben, oktatásban lehetőségként, semmint akadályozó tényezőként kezeljük. Ennek megfelelően rugalmasan alakítjuk a kezdeményezéseket és a módszereket egyénre szabva.

Sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása, fejlesztése

Az SNI (Sajátos Nevelési Igény) olyan gyűjtőfogalom, amely többletjogokat biztosít a különleges bánásmódot igénylő gyermekeknek és tanulóknak. A SNI meghatározása a jelenleg hatályos köznevelési törvény szerint a következőképpen hangzik:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek vagy tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd¹.

Az SNI fogalmának tágabb értelmezése azokat a gyermekeket jelöli, akiknek állandó vagy átmeneti jelleggel fizikai, biológiai, pszichikai, intellektuális, családi vagy szociokulturális okok miatt egyéni, a többségtől eltérő nevelési-oktatási szükségleteik vannak. Ide tartoznak a fogyatékosággal élők, a tanulási nehézséggel küzdők, a magatartászavarral küzdők, valamint a kivételes képességű tanulók is.

Az SNI nem csupán orvosi vagy pszichológiai értelemben vett diagnózis, hanem az oktatás területén való többletjogosultságok biztosítása érdekében bevezetett iskoláztatási kategória. A törvényi szabályozás főbb változásai során az SNI fogalmát többször pontosították, hogy megfelelően szolgálja a különböző gyermekcsoportok igényeit.

Az SNI gyermekek fejlesztéséhez szakértői segítség és differenciált oktatás szükséges, hogy minden gyermek a saját képességeinek megfelelően fejlődhessen.

Óvodai nevelésünk során az SNI-s gyermekek esetében kiemelt feladataink és irányelveink a következők:

1. Mozgásszervi fogyatékos gyermekek: A mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, speciális eszközök használatának megtanítása, és a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése.
2. Értelmi vagy beszéd fogyatékos gyermekek: Az egyéni szükségletek figyelembevétele, differenciált oktatás, és a kommunikációs készségek fejlesztése.

3. Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek: Strukturált környezet, vizuális segédeszközök, és egyéni támogatás biztosítása.

Az óvodai nevelés során az SNI-s gyermekek fejlesztése és támogatása minden esetben egyéni tervezést, figyelmet és empátiát igényel, hogy minden gyermek a saját képességeihez mértén fejlődhessen.

Esélyegyenlőség óvodánkban

a 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 25. pont, újabb SNI fogalom meghatározása

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról- ÖSSZHANGBAN AZ ALAPÍTÓ OKIRATUNKKAL

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

20/2012. (VIII.31.) 6.§ (2) bek. h) pont

Intézményünkben fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek egyenlő esélyekkel indulhasson el az életben. Sajnos olykor előfordul, hogy gyermekek veszélyeztetettsége alakul ki olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében, mely gátolja a testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésüket. A családokra kedvezőtlenül hathatnak gazdasági, szociális hatások, és ebből adódó életvezetési problémák. Feladatunk, hogy odafigyelve a gyermekekre, időben észrevegyük a viselkedés megváltozását (agresszív viselkedés, szorongás), valamint együttműködve szülőkkel keressük a problémát kiváltó okokat és a megoldási lehetőségeket.

Célunk

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetben levő gyermekek felmérése, szociális helyzetének javítása, és a prevenciós munka.

A gyermekek jogainak az érvényesítése, mindenképp felett álló érdekének védelme.

Személyiségfejlődésük elősegítése, egyéni képességük, tehetségük szabad kibontakoztatása.

Másságuk tiszteletben tartása.

Feladataink

Óvodánk lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű gyermekeknek, hogy részt vegyenek az óvodai nevelésben és oktatásban

Személyre szabott támogatás

Figyelembe vesszük az egyes gyermekek egyedi szükségleteit és háttértényezőit. Ez magában foglalhatja a tanulási és fejlődési nehézségekkel küzdő gyermekek támogatását, valamint azokat a gyermekeket, akik más nyelvi vagy kulturális háttérrel rendelkeznek.

Inkluzív pedagógiai megközelítés

Pedagógusainak inkluzív pedagógiai megközelítéseket alkalmaznak, amelyek segítik az összes gyermek bevonását az óvodai tevékenységekbe és a közösségi életbe.

Rendszeres monitorozás és értékelés

Figyeljük, elemezzük, értékeljük az esélyegyenlőségi intézkedéseket és eredményeket annak érdekében, hogy szükség esetén korrigáljuk és tovább fejlesszük az esélyegyenlőségi politikánkat.

Szülők bevonása és tájékoztatása

Az óvodánknak fontos szerepe van abban, hogy kapcsolatot tartson a szülőkkel és tájékoztassa őket az esélyegyenlőségi politikáról, valamint az általuk nyújtott támogatásokról és lehetőségekről.

Kulturális érzékenység

Óvodánk dolgozói kulturális érzékenységgel rendelkeznek, és tiszteletben tartják a különböző kultúrákból és hátterekből származó gyermekek és családok értékeit és szokásait.

Alapelveink

Minden esetben a gyermekek érdekeit képviseljük, semmilyen más érdek ezt nem előzheti meg.

Minden megkülönböztetés nélkül biztosítjuk a gyermekek részére a jogokat.

Mindig azt a jogot kell alkalmazzuk, ami a gyermekre nézve előnyösebb.

A fentieket figyelembe véve fontos feladatunknak tartjuk az egyéni sorsokkal való törődést.

Intézményünkben integrált nevelést biztosítunk.

Pedagógiai feladataink, módszereink

Legfontosabb feladatunk a gyermekek védelméről szóló törvény betartása.

Segítségnyújtás és a hátrányok enyhítése az óvoda keretei között, az esélyegyenlőség megteremtése.

Megfelelő nevelőpartneri viszony kialakítása a szülőkkel.

Segítségadás a tartósan beteg gyermeket nevelő szülőnek a gyermekük életének és étrendjének az egyéni megszervezéséhez. / Biztosítjuk a megfelelő étkeztetésüket. /

Problémamegoldás lehetőség szerint az óvodán belül, pedagógiai, szociális és jogi eszközökkel, illetve, ha szükséges külső segítséggel, a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével.

Minden pedagógus feladata a gyermekek testi épségének óvása, a balesetvédelmi szabályok betartása, betartatása és a baleseti források kivédése, megelőzése, elhárítása.

- egyéni bánásmód, segítségnyújtás a hátrányok leküzdésére, az esélyegyenlőség megteremtésére
- egészséges és biztonságos környezetet biztosítunk a gyermekek optimális fejlődéséhez, fejlesztéséhez.

- óvodapedagógusaink személyes példamutatása a másság elfogadásában
- a problémával küszködő gyermek beilleszkedését segítjük
- munkánkban elsődleges a körültekintő személyes kapcsolattartás, a nevelőmunka összehangolása a család és az óvoda között, a megfelelő nevelőpartneri viszony kialakítása
- nevelési problémák esetén igyekszünk a szülőkre hatást gyakorolni, gondolkodásukat a helyes irányba terelni, alakítani, formálni
- szükség szerint megfelelő szakembereket vonunk be a nevelési, gondozási, prevenció és korrekciós feladatok ellátásába
- a gyermekvédelmi felelős feladatait a csoportvezető óvónővel és az óvodavezetővel egyeztetve végzi

Ezek közül a legfontosabbak

- családlátogatás a csoportvezető óvónővel együtt
- együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal
- probléma esetén jelzés a szolgálat vezetőjének
- kapcsolattartás folyamatosan, esetmegbeszélések
- részvétel havonta a gyermekjóléti szolgálat ülésén
- a gyermekvédelem óvodai helyzetéről évente a gyermekvédelmi felelős tervet készít, értékeli az éves munkát, mely kiterjed a családok helyzetére, a gyermekek összetételére

A szociális hátrányok enyhítő segítő tevékenység

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) bek. c) pont és h) pont

20/2012, (VIII.31.) EMMI rendelet 173.§

A hátrányos helyzetű kifejezés olyan gyermekekre utal, akiknek szociális, gazdasági vagy egyéb körülményei hátrányt jelentenek a fejlődésben, nevelésben, oktatásban. Ezen hátrányok enyhítésére a törvényhozók 3 éves kortól napi négy órában kötelezővé tették az óvodai nevelésben való részvételt. Ez az intézkedés esélyteremtő és hátránykompenzáló céllal született meg, hogy csökkentse, megakadályozza a társadalmi hátrányokat, hiszen minden gyermeknek joga van a gyermekéveit gyermekként megélni.

A hátrányos helyzet olykor magába foglalja a veszélyeztetettségét is. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

Nehezítő tényező. ha egy gyermeknél, családnál több olyan körülmény van, amely nem teszi lehetővé a gyermekek egészséges fejlődését, ezek HÁTRÁNYOS-, vagy HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS helyzetű gyermekek. Az elmúlt években szerencsére nem volt ilyen hátrányos helyzetű gyermek intézményünkben, mégis fel vagyunk készülve arra, ha ez változna. Kiemelt feladatnak tekintjük az esélyegyenlőség biztosítását.

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai:

- a család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje,
- a család lakhelye és környezete,
- a gyermek és/vagy szülő egészségi állapota,
- a családtagok száma.

Környezeti okok lehetnek:

- sokgyermekes család: 3 vagy több gyermek,
- szűkös lakásviszonyok: a család magas létszáma, több generáció együttélése,
- szülők iskolázatlansága,
- nevelési hiányosságok: kettős nevelés, felügyelet és gondozás hiánya, helytelen bánásmód (brutalitás), érzelmi sivárság, közömbösség, könnyelmű, felelőtlen életvitel, bűnöző családi háttér,
- negatív hatású baráti kör

Anyagi okok lehetnek:

- munkanélküliség,
- létminimum alatti 1 főre jutó jövedelem,
- a szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen,
- a kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik

Egészségügyi okok:

- születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság – mozgáskorlátozottság – érzékszervi károsodás (látás, hallás...) – szervi rendellenesség,
- tartós betegség,
- idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek),
- higiénés hiányosságok.

A gyermek személyiségében rejlő okok:

- értelmileg, érzelmileg visszamaradt.

Feladatunk:

- megvédeni a gyermekeket a kiközösítéstől, a szociális képességekben való lemaradástól és más problémáktól,
- az óvoda világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő – kapcsolattartás,
- a hátrányos helyzetű gyermekek számára személyiségfejlesztő, tehetséggondozó és felzárkóztató programokat szervezése,
- a mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: tanácsadás, külső segítség felajánlása,
- családi életre és egészséges életmódra nevelés,
- a testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás-, és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét.

Az óvodánkban végzett munka kulcsfontosságú a gyermekek esélyegyenlőségének előmozdításában, és a pedagógiai programunk ezt a célt is szolgálja.

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére:

- differenciált fejlesztés,
- egészségnevelés,
- a sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése,
- interkulturális ismeretnyújtás: Pl. életvezetés, cigány irodalom, a cigányság története,
- tehetségígéretes gyermekek felkészítése,
- felzárkóztató foglalkozás a valamilyen területen lemaradóknak,
- igény szerint ügyelet biztosítása: szülői értekezletek és fórumok időtartama alatt,
- a családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külső segítség felajánlása,
- mozgáslehetőség biztosítása,
- kulturális rendezvények csoportos látogatása.

Szülőknek felajánlott segítség

- Fórum
- Neveléssel, életvitellel kapcsolatos tanácsadás.

- Közös programokon történő részvételi lehetőség az óvodában: nyitott napok, barkácsolás stb.

Felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleten, családi beszélgetéseken (fogadó órákon), a gyermekvédelmi megbízott által szóban, valamint írásos tájékoztatón keresztül. A hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak az ingyenes gyermekétkeztetésre, a szociális nyári gyermekétkeztetésre és más juttatásokra

A szociális hátrányok felmérésének szempontjai

- elhanyagoló nevelés
- testi –, lelki bántalmazás
- anyagi nehézségek
- rossz szociokulturális háttér
- egészségügyi okok miatt

A fenti esetekben az óvodapedagógusok feltétlenül jelzik a problémát az óvodavezető és a gyermekjóléti szolgálat felé.

- szociális és gyermekvédelmi előadójával
- szociális bizottsággal
- a védőnővel, orvossal

Óvónő feladatok

- adatszolgáltatás
- prevenció
- családlátogatás, kapcsolattartás
- nyilvántartás vezetése a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekről

Korszerű pedagógiai módszereink

Az óvodai oktatás során számos korszerű módszer és pedagógiai megközelítés alkalmazható a gyermekek fejlődésének támogatására. Néhány ilyen módszer közül kiemelnék néhányat:

1. Élménypedagógia

Az élménypedagógia hangsúlyozza a gyermek aktív részvételét, a tapasztalatszerzést és a játékot. Az óvodapedagógusok ebben a módszerben olyan élményeket teremtenek, amelyek segítik a gyerekeket a tanulásban és a fejlődésben.

2. Projektpedagógia

A projektpedagógia során a gyerekek hosszabb távú projekteken dolgoznak együtt. Ez lehet például egy kertészeti projekt, egy állatokkal kapcsolatos kutatás vagy egy építési projekt. A projektek során a gyerekek aktívan részt vesznek a tervezésben, a kutatásban és a megvalósításban.

3. Kooperatív technikák

A kooperatív tanítási módszerek arra összpontosítanak, hogy a gyerekek együttműködjenek egymással. Például csoportos feladatok, páros munka vagy közös problémamegoldás segíti a gyerekeket az együttműködésben és a kommunikációban.

4. Differenciálás

Ez a módszer figyelembe veszi a gyerekek egyéni képességeit és tanulási stílusát. Az óvodapedagógusaink különböző módszereket alkalmaznak annak érdekében, hogy minden gyermek számára megfelelő tanulási lehetőséget biztosítsanak.

5. Szemléletesség

Óvodapedagógusaink a valóságos élethelyzeteket és példákat használják a tanítás során. Például a mindennapi tevékenységek, a természetjárás vagy a közösségi események bevonása a megismerési, tanulási folyamatban.

Ezen módszerek alkalmazása segíti a gyermekek fejlődését, kreativitásukat és szociális készségeiket az óvodai környezetünkben.

Az óvodai fejlesztő programok kulcsfontosságúak a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Ezért célul tűztük ki azoknak a gyerekeknek a támogatását, akik hátrányos körülmények között élnek, és ennek következtében nehezebb lehetőségeik vannak az óvodai oktatásban és nevelésben való részvételre és fejlődésre.

Néhány fontos elem és jellemzője fejlesztő programunknak

Differenciált tanítási módszerek

Olyan differenciált tanítási módszereket alkalmazunk, amelyek lehetővé teszik a gyerekek egyéni szükségleteinek és képességeinek figyelembevételét. Ez magában foglalja a különböző tanulási stílusokhoz és igényekhez való alkalmazkodást.

Kis létszámú csoportok

Mivel óvodánkban évről- évre nincs teljes kihasználtság elmondhatjuk, hogy csoportjaink kis létszámmal működnek. Emellett létrehoztunk egy mini csoport szobát, ahová szükség szerint bontott csoporttal külön lehet vonulni. Kis létszámú csoportokban a pedagógusok több figyelmet tudnak fordítani minden gyermekre, és egyéni támogatást tudnak nyújtani nekik.

Korai intervenció

Igyekszünk az esetleges fejlődési vagy tanulási nehézségeket minél hamarabb azonosítani és kezelni.

Csapatmunka és együttműködés

Több szakember bevonásával működünk, pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, logopédusok stb. Ezek a szakemberek együtt dolgoznak a gyermekek támogatásán és fejlődésén.

Családi bevonás

Már több pontban is megjelent, hogy kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a családoknak. Fontos, hogy az óvodai fejlesztő programunk bevonja a családokat is a gyermekek fejlődésének támogatásába. Ez magában foglalja a szülők oktatását és támogatását, valamint olyan lehetőségeket, ahol a családok részt vehetnek az óvodai programokban és tevékenységekben.

Rendszeres értékelés és monitorozás

Igyekszünk rendszeresen értékelni és monitorozni a gyermekek fejlődését, mert ezek biztosítják, hogy a megfelelő támogatást kapják, és hogy a program hatékony legyen.

Ezen elemek kombinációja segít abban, hogy az óvodai fejlesztő programunk hatékonyan támogassa a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődését és elősegítse számukra az esélyegyenlőséget az óvodai oktatásban és nevelésben.

Differenciálás

20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) bek. b) pont

363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet fejezet 5. pont

Az óvodai differenciálás olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi a gyermekek egyéni képességeit, tanulási stílusát és fejlődési ütemét.

Célja, hogy minden gyermek számára megfelelő tanulási lehetőséget biztosítson, és segítse a különböző igényekkel rendelkező gyermekeket.

Néhány gyakorlat és módszer az alkalmazottak közül

1. Csoportmunka és egyéni feladatok

Óvodapedagógusaink csoportos és egyéni tevékenységeket kombinálnak. Egyes gyerekek csoportban dolgoznak, míg másoknak egyéni feladatokat adnak.

2. Különböző nehézségi szintű feladatok

A gyerekek képességeinek megfelelően különböző nehézségi szintű feladatokat kapnak. Például matematikai feladatoknál az egyik gyermeknek egyszerűbb, míg a másinak összetettebb problémákat kell megoldania.

3. Változatos tanulási módszerek

Óvodapedagógusaink különböző módszereket alkalmaznak, például játékokat, meséket, dalokat, mozgást és vizuális eszközöket. Ez segít a gyerekek különböző tanulási stílusainak kielégítésében.

4. Egyéni érdeklődésre építés

Figyelünk a gyerekek érdeklődési területeire, és ezekre építve tervezzük a tanulási tevékenységeket. Például, ha egy gyermeket érdekelnek az állatok, akkor az állatokkal kapcsolatos témákat választjuk.

5. Rugalmas csoportok és tevékenységek

Rugalmasan alakítjuk a csoportokat és a tevékenységeket, hogy minden gyermek számára megfelelő legyen. Így a gyerekek különböző társaikkal is együttműködhetnek.

Az óvodai differenciálás segíti a gyermekek fejlődését, önbizalmát és motivációját, és hozzájárul a pozitív tanulási élményekhez

Tehetség gondozás

A tehetség fogalma

Időről időre változik, ezért Harsányi István klasszikus meghatározását vettük alapul:

„Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.” (Harsányi 1988., 21. oldal)

A tehetség összetevői:

„A tehetség három személyiségjegy interakciójából jön létre. Ennek a három jegynek (motiváció, kreativitás, kivételes képességek) az egészséges fejlődéshez megértő, támogató társadalmi környezetre van szükség (család, iskola, társak). Más szóval: a hat faktor pozitív interakciója a tehetség megjelenésének előfeltétele.” (Mönks és Knoers, 1997, 192. old. idézi Balogh, 2004, 31.old.)

1. Feladat iránti elkötelezettség (motiváció):

- képesség a bevonódásra és az elhivatott feladatvégzésre,
- egyes területeken kiemelkedő mennyiségű, rendszerezett lexikális tudás,
- elkötelezettség, tántoríthatatlanság, akár a környezet véleményével ellentétesen is,
- belülről fakadó nyitottság, belső törekvés az eredmények elérésére,
- stabil énkép, magabiztosság, önmagunkban való hit,
- kihívások állítása egy kiválasztott területen,
- a cselekedeteink, tetteink folyamatos mérlegelése, külső személyek véleményének vizsgálata. (Csák Sándor: Tehetség, 2010.)

2. Kreativitás:

- átlagostól eltérő, könnyen irányítható gondolkodás,
- új típusú problémamegoldások, többféle variációs lehetőségek kitalálása,
- az újszerű, hétköznapiól eltérő feladatok iránti kíváncsiság,

- sokoldalú érdeklődés,
- határok feszegetése, nonkonformizmus,
- a komfortzónán kívüli szituációkban való alkalmazkodás, humorérzék.

3. Kivételes képességek

- kiemelkedő gondolkodás, kognitív képességek
- kiváló emlékezet és kommunikációs készség,
- rendkívüli teljesítmény a logikai feladatokban, valamint a téri geometriai feladatok magas szintű megoldása,
- különleges képességek
- rugalmas helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség, aklimatizálódás,
- problémafelvető gondolkodás,
- irányított, precíz információfeldolgozás, adatrendszerzés
- differenciálás és rangsorolás.

Mönks a motiváción, a kreativitáson és kivételes képességeken túl a *környezeti tényezőket* is hangsúlyozza, ami nélkül a tehetséges gyerekek fejlesztése elképzelhetetlen. Éppen ezért a *családnak* nagyon nagy szerepe van a tehetséges gyerekek életében. Fontos a kiegyensúlyozott családi légkör, amelyben szabadon kifejezheti magát, s tehetségét kibontakoztathatja. A pedagógus kapukat nyit a tehetség felfedezésében és fejlesztésében. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők felé megtegyük a jelzéseket, amennyiben tehetséget vélünk felfedezni.

Tehetséggondozásunk célja, feladatai

Célunk ebben a korai életszakaszban felfigyelni olyan gyerekekre, akik az átlagnál jobb adottságokkal rendelkeznek, nagyon motiváltak és ebből adódóan kitartóan hosszú ideig képesek egy adott területtel foglalkozni. Ezeket a gyerekeket tehetségígéretnek nevezzük. Éppen ezért az óvodai tehetséggondozásunk legfontosabb *célkitűzései*:

- a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése /a tehetségígéretnek elkallódásának megakadályozása/,

- a kiválóan kreatív tehetségígéretes gyermekek további gondozása gazdagító program keretében,
- a kiemelkedő képességű gyermek erős oldalának tovább erősítése, gyenge területeinek fejlesztése,
- elfogadó, támogató, szeretetteljes légkör biztosítása.

Az óvodánk feladatai:

- sokféle tevékenység felkínálása, ezzel segítve a gyermekeket érdeklődési irányaik megismerésében
- egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés
- a gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése
- partneri kapcsolat tehetségfejlesztési szakértővel (zene- tánc pedagógusok) a tehetséges gyermek fejlesztésének érdekében
- a szülők tájékoztatása és megnyerése a közös munka érdekében
- segítségadás a szülőknek, a gyermeknek megfelelő iskola kiválasztásában
- a tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.

Mivel az óvodai nevelés elsődleges tevékenysége a játék. Így a tehetségcsírák adottságainak megfigyelését, azonosítását, majdan képességeik fejlesztését *a játékos tevékenységek* sorozatában valósíthatjuk meg a legjobban.

A gyermekek kiválasztásának folyamata

A „tehetségcsírák” azonosítása a megfigyelés módszerével történik. Megfigyeléseink során nagy figyelmet fordítunk a gyerekek mozgásfejlettségére, finommotorikájára, értelmi képességeire, logikus gondolkodására, nyelvi kifejező képességére, kreativitására, motivációs szintjére, valamint szociális érettségére. A megfigyelési tapasztalatokat a gyermekek fejlődési naplójában rögzítjük. A beazonosított „tehetségcsírákat” a továbbiakban a szülőkkel és a csoportban dolgozó óvodapedagógusokkal egyeztetve fejlesztjük. Megbízható eredményt csak akkor kapunk, ha a gyerekekkel foglalkozó összes felnőtt tapasztalatait figyelembe vesszük. Ezt követően a csoportban dolgozó pedagógusok fejlesztési tervet készítenek és játékidőben, indirekt formában a fejlesztendő területre koncentrálnak fejlesztő játékokkal segítik a képességek erősödését.

Az óvodai élet során a tehetségigéretes gyermekek a csoportjaikban játszanak és tevékenykednek. Az egyéni tehetséggondozás a játéktevékenységek által valósítható meg a leghatékonyabban, mivel a játék az óvodáskorú gyerek alapvető szükséglete, spontán, szabad tevékenysége, örömforrása. A gyermek a játékában rengeteg információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről. Az óvodapedagógusaink feladata, hogy elfogadó, szeretetteljes, nyugodt légkört alakítsanak ki, valamint komplex ismeretek nyújtásával tovább erősítsék erős oldalukat, fejlesszék gyenge területeiket. Így a kiválóan kreatív gyerekeknek lehetőségük nyílik a tudásuk és a képességeik gyakorlati alkalmazására.

Óvodánkban lehetőség van zene, tánc, néptánc, mozgásfejlesztés kiemelt fejlesztésére. Ezek mindegyike a tanulásra való alkalmasság alappillérei, ezért kiemelt fontosságot tulajdonítunk nekik.

Gyermekvédelem, egészségügyi ellátások, szociális segítség nyújtás

Gyermekvédelem

Az óvodánkban a gyermekvédelem kiemelten fontos, számos intézkedés és gyakorlat segíti a gyermekek biztonságát és jólétét.

Néhány fontos aspektus óvodánkban:

1. Személyi és tárgyi feltételek

Biztosítjuk az optimális környezetet a gyermekek fejlődéséhez. Ez magában foglalja a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket, például biztonságos épületet, játékokat és eszközöket.

2. Sajátos nevelési igényű gyermekek támogatása

Figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekekre. Ezt a fejlesztési ütem, képességek és egyéni szükségletek alapján tesszük.

3. Családi kapcsolattartás

Jó kapcsolatot ápolunk a szülőkkel és családokkal. Ez segít a gyermekek fejlődésének támogatásában és a problémák megoldásában.

4. Prevenció és felzárkóztatás

Figyelünk a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekekre, hiszen a prevenció és a felzárkóztatás segít a gyermekek egyenlő esélyeinek biztosításában.

5. Gyermekjogok érvényesítése

Támogatjuk a gyermekek jogainak érvényesítését. Ez magában foglalja a biztonság, az egészség és a megfelelő fejlődés jogainak tiszteletben tartását.

Az óvodai gyermekvédelem célja a gyermekek biztonságának és jólétének elősegítése, és a szülőkkel való együttműködés kulcsfontosságú ebben a folyamatban.

Egészségügyi ellátások

Az óvodai egészségügyi ellátásaink olyan intézkedések, amelyek a gyermekek egészségének megőrzését és fejlesztését szolgálják. Ezek az intézkedések általában magukban foglalják az egészségmegőrző tevékenységeket, a betegségek megelőzését és kezelését, valamint az egészségügyi oktatást és tanácsadást. Mint a legtöbb országban az óvodai egészségügyi ellátásokat nálunk is egészségügyi szakemberek, például orvosok vagy egészségügyi tanácsadók végzik.

Ezeknek kiemelkedő szerepe van abban, hogy a gyermekek egészségesen és biztonságban fejlődhessenek, valamint segítik az egészségügyi problémák korai felismerését és kezelését. Fontosnak gondoljuk, hogy az intézmény és a szülők együttműködjenek az egészségmegőrzés és az egészséges életmód népszerűsítése érdekében.

Az óvodai egészségügyi ellátásaink

- Egészségügyi szűrések és vizsgálatok

Rendszeres orvosi vizsgálatokat tartanunk az óvodás gyermekek számára, hogy ellenőrizzék a fejlődésüket, és időben észleljék az esetleges egészségügyi problémákat.

- Oltások és védőoltások

Az óvodás gyermekeknek rendszerint kötelező oltásokat kell kapniuk bizonyos fertőző betegségek ellen, például a kanyaró, a mumpsz és a rubeola ellen. Ezeket nem az intézményben végzik, de a védőnő figyelemmel kíséri, hogy mindenki megkapta-e.

- Higiénés intézkedések

Az óvodánkban fontos tartjuk a megfelelő higiénés gyakorlatok betartása, a rendszeres kézmosás, a fertőtlenítés és a tisztaság fenntartása. Veszély esetén, súlyosabb fertőzés fennállásakor egyéb szigorításokat léptetünk életbe.

- **Egészségmegőrző programok**

Az óvodai oktatóprogramok részeként gyakran tartunk egészségmegőrző tevékenységeket, például testmozgást, egészséges étkezést és megfelelő alvási szokásokat tanítunk a gyermekeknek.

Szociális segítség nyújtás

Fő célkitűzéseink

1. **Adekvát szakmai segítség nyújtása**

Intézményünkben évek óta szociális segítő segíti munkánkat. Az óvodai szociális segítő feladata, hogy megfelelő támogatást nyújtsanak a gyermekeknek, a szülőknek és az óvodapedagógusoknak. Ez lehet például konzultáció, tanácsadás vagy közvetlen segítségnyújtás. Heti egy alkalomban csoporton belül figyeli a gyermekeket, beszélget velük. Esetleges probléma felmerülés esetén egyeztet a pedagógusokkal és megteszi a szükséges intézkedéseket.

2. **Elsődleges prevenciós programok működtetése**

A szociális segítő részt vesznek a prevenciós programok kidolgozásában és megvalósításában. Ezek a programok elősegítik a problémák megelőzését és a pozitív fejlődést.

3. **Az észlelő- és jelzőrendszer működésének segítése**

A szociális segítő figyeli a gyermekek viselkedését, fejlődését és esetleges problémáit. Segítenek az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésében.

4. **Egységes szemléleten alapuló szociális segítségnyújtás megszervezése**

Az óvodai szociális segítő összehangolja a tevékenységeit, hogy egységes és hatékony segítséget nyújtson a gyermekeknek és családjaiknak.

Az szociális segítő fontos szerepet játszik óvodánk közösségben, és hozzájárul a gyermekek fejlődéséhez és jólétéhez.

Óvodánk kapcsolat rendszere

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 6. § 2 bek. e) pontja

363/2012. (XII.17) Korm. rendelet 1. melléklet IV. fejezet

Célunk az együttműködéssel

Intézményünk működtetése magas szinten. A gyermekek minél sokoldalúbb fejlesztése, felkészítésük az életre, az intézmények közötti átmenetre. Szükség esetén a család megsegítése, különös tekintettel a gyermekek érdekeire.

Programunk megvalósulását szolgáló egyéb kapcsolatok

Együttműködések óvodán kívüli szervezetekkel

A külső kapcsolati rendszerek kapcsolattartó személye többnyire az intézmény főigazgatója. Ugyanakkor végig tekintve a kapcsolatok tartalmán, formáin leszögezhető, hogy sok olyan kapcsolódási pont található, amelyben a nevelőtestületi tagok kompetenciája sem kérdőjelezhető meg a képviselő tekintetében.

Számtalan olyan eseményünk van, amelyeken a személyes találkozásoknak, ismeretségeknak, a közös programok szervezésének, a gyermekekről szükséges információk megbeszélésének és még sorolhatnánk, mi mindenben lehet és kell a nevelők aktív részvételére, együttműködésére építeni a minőségi kapcsolatok elmélyítése érdekében.

Az együttműködések akkor lesznek sikeresek, ha a megvalósításban az óvoda nevelőtestületének lehetőleg minden tagja részt vesz a maga kompetencia határain belül.

Az óvoda és a minibölcsőde kapcsolata

Mivel a mini bölcsődével összevont intézményként működünk, a szoros együttműködés nálunk megkérdőjelezhetetlen. Egy vezetés alá tartozik mindkét intézmény, így az összhang maximálisan megvan. A nevelők, pedagógusok kölcsönösen jól ismerik egymás gyermekeit. Mindez megkönnyíti a bölcsődéből óvodába érkező gyermekek átmenetét. Sok közös programmal, rendszeres konzultációkkal, egymás látogatásával még szorosabb az együttműködés.

Területei:

- kapcsolattartási formák (megbeszélések, szakmai konzultáció)
- közös tartalmak, programok, az intézmények közötti téma azonos napok szervezésére
- kölcsönös tájékoztatás változatos formáinak alkalmazása
- információcsere az átadott gyermekekről
- a gyermekek nyomon követése az óvoda kezdő szakaszában a gondozónők részéről stb.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

A két intézmény-egység egymás munkája iránti kölcsönös érdeklődése hozzájárul a nevelési célok, elképzelések megismeréséhez, közelítéséhez, támogatásához. Az igazgatók részt vesznek egymás rendezvényein és ez a lehetőség minden munkatársnak is adott. Mivel az iskola szomszédja intézményünknek jelentősen megkönnyíti a kapcsolattartást, közös programok létrejöttét.

Az óvoda és iskola működésében kiemelt szerepet kap az átmenet kérdése, ezért a partneri együttműködés keretében egymással összefogva, közös párbeszédre alapulva könnyítjük meg a gyermekek átmenetét.

Óvodásaink beiskolázása egyéni fejlettségük, iskolai alkalmasságuk, készültségük szerint történik az egyéni sajátosságok figyelembevételével, élve a rugalmas iskolakezdés lehetőségével.

Célok:

- Intézményeink közös szakmai értékrendjéhez kapcsolódó tevékenység tartalmi biztosítják gyermekeink számára, hogy megváltozott helyzetben is önállóak, magabiztosak, nyitottak, érdeklődők legyenek, sikeres legyen az iskolakezdésük.
- Az átmenet megkönnyítése érdekében a folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolat kialakítására törekszünk.

Feladatok:

- A partneri együttműködés keretében közös szakmai programok kidolgozásával, működtetésével könnyíteni az átmenetet (iskola előkészítő foglalkozások, kézműves foglalkozások, bemutató órák, foglalkozások látogatása, színpadi szereplés, közös ünnepek)
- Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda – iskola együttműködési tartalmait a nevelési év indításakor közösen egyeztetett, ütemezett tematika alapján történjen, szolgálva a természetes illeszkedést az óvodai neveléshez.

Területei:

- átmenetek könnyítésének formái
- kapcsolattartási formák a nevelőtestületek között (szakmai napok, nevelési értekezletek stb.)
- kölcsönös tájékoztatás az intézményben folyó munkáról, eredményekről
- egymás látogatása (foglalkozás/óralátogatás, programok alkalmával)
- gyermekközösségek kapcsolattartási formái (nyílt napok, családi programok, versenyek, kulturális programok)
- közös ünnepek, rendezvények stb.

Az óvoda és a fenntartó közötti kapcsolat

A fenntartóval szoros, napi kapcsolatban vagyunk. A kölcsönös tájékoztatás jól működik. Segíti munkánkat, támogatja törekvéseinket. A főigazgató a törvényi előírásokat betartva irányítja az intézményt, figyelembe véve a fenntartói elvárásokat is. A közös munkát a kölcsönös tisztelet, megbecsülés jellemzi.

Területei:

- az intézmény működtetése, működési feltételek biztosítása
- intézményi dokumentumok átdolgozása, jóváhagyása
- tervek, beszámolók elfogadása, jóváhagyása

- intézményfejlesztési koncepció kidolgozása
- pályázati tevékenység
- részvétel közös programokon

Az óvoda egyéb kapcsolatai

Azokat a partnereket soroljuk ide, akikkel a kapcsolatrendszer minősége nagyban befolyásolja a nevelési folyamatokat, az együttműködés révén hozzájárulnak az intézményi céljaink, feladataink megvalósításához, a gyermekek teljes személyiségének fejlesztéséhez.

Az óvodákkal kapcsolatban lévő felek, intézmények:

- védőnő, gyermekorvos
- kulturális és közművelődési intézmények
- művészeti csoportok
- családvédelmi szervezetek
- más óvodák
- nevelési tanácsadó
- szakértői bizottság

Iskolaérettséget támogató pedagógiai munkánk

Az iskolaérettség olyan fontos tényező, amely befolyásolja a gyermekek iskolai sikereit és fejlődését. Nem csupán az értelmi képességek fejlettségét jelenti, hanem összetett dolog: szükséges az érzelmi és szociális érettség, a fejlett beszéd és beszédértés, mozgáskoordináció, alkalmazkodóképesség, szabálykövetés és monotóniatűrés is.

Míg korábban a gyermeket jól ismerő óvoda a szülővel közösen dönthetett a további egy óvodai év szükségességéről, a kormányzat 2020-tól olyan rendszert vezetett be, amelyben az iskolaérettség megítélésének felelősségét a gyermeket csak papírok alapján ismerő Oktatási Hivatal kapta meg. Az Oktatási Hivatal amennyiben úgy gondolja, kérhet szakvéleményt a pedagógiai szakszolgálattól, de a gyermekkel a szakszolgálat is csak egy rövid vizsgálat során találkozhat. A szülőknek még a januári kérvényezés előtt érdemes minél több olyan

dokumentumot beszerezni, ami a gyermek iskolaéretlenségét alátámasztja. Bármely szakember adhat írásos véleményt a gyermek iskolaérettségéről, például szakorvostól, háziorvostól, logopédustól, gyógypedagógustól, fejlesztőpedagógustól, mozgásterapeutától vagy pszichológustól.

Ha a szülő azt szeretné, hogy hatéves gyermeke még egy évig óvodában maradjon, január 1. és 18. között kell benyújtania a kérvényt az Oktatási Hivatalnak. Ehhez a hivatal honlapján kell kitölteni egy online űrlapot, benne megadni a szülői indoklást és a csatolt dokumentumok listáját, majd az űrlapot a csatolt dokumentumokkal együtt legkésőbb január 18-ig feladni. Az Oktatási Hivatal, ha tud, akkor saját hatáskörben a beérkezéstől számított 8 napon belül dönt, vagy ha szükséges, szakszolgálati vizsgálatot rendel el. A szakszolgálat javaslatot tesz az Oktatási Hivatalnak a gyermek iskolaérettségéről; bár az Oktatási Hivatal jogilag megtehetné, hogy ezt megváltoztatja, a gyakorlatban ez nem szokott előfordulni, és a hivatal jóváhagyja a szakszolgálat javaslatát. Az a legjobb, ha a dokumentumban egyértelműen szerepel, hogy a gyermek további egy év óvodai nevelését javasolják.

Az iskolaérettségi vizsgálat egy olyan 2 órás alkalom, ahol a Pedagógiai Szakszolgálat pedagógusai és pszichológusai vannak jelen. A vizsgálatot délelőtti időpontban szervezik, amikor a gyerekek még frissek és kipihentek. A felmérés két részből áll: egy csoportos pedagógiai vizsgálatból és egy pszichológiai vizsgálatból.

Erről az eljárásról minden évben időben tájékoztatjuk a szülőket. A szülő döntéséhez mindig elmondjuk véleményünket.

Tanügyigazgatást támogató munkánk, iskolaválasztás támogatása

Az óvodai tanügyigazgatást támogató munka és az iskolaválasztás támogatása óvodában fontos része az óvodai pedagógiai tevékenységnek és az óvodavezetés munkájának.

Célunk, hogy segítsünk a gyermekeknek és szüleiknek az iskolaválasztás folyamatában, valamint előkészítse és támogassa a gyerekeket az iskolakezdésének.

Néhány tevékenység és általunk alkalmazott módszer, amelyek segítik ezt a folyamatot az óvodában:

- Iskolai látogatások

Az óvodapedagógusok a tanítókkal karöltve szerveznek látogatásokat az iskolákba, hogy a gyermekek megismerhessék az iskolai környezetet, az iskolai életet és az iskolai tanítókat. Ez segíti csökkenteni az iskolakezdéssel kapcsolatos félelmeket és bizonytalanságokat.

- Iskolai programok

Az óvodánkban rendezünk olyan programokat és tevékenységeket, amelyek előkészítik a gyermekeket az iskolakezdésre. Ilyenek például az iskolai játékok és szerepjátékok, az iskolai rutinok gyakorlása vagy az iskolai környezet bemutatása.

- Szülői tájékoztatás

Fontos, hogy az óvodapedagógusok tájékoztassák a szülőket az iskolaválasztás folyamatáról, az iskolák különböző lehetőségeiről és az iskolai beiratkozási eljárásokról. Ez segít a szülőknek abban, hogy tájékozott döntéseket hozzanak gyermekeik iskolai tanulmányai kapcsán.

- Egyéni támogatás

Az óvodapedagógusok egyéni támogatást nyújtanak a gyermekeknek és a szülőknek az iskolaválasztás folyamatában. Egyéni konzultációk, kérdések megválaszolása vagy az iskolai lehetőségekkel kapcsolatos információk nyújtása.

- Érzelmek kezelése

Fontos, hogy az óvodapedagógusok segítsék a gyermekeket és a szülőket abban, hogy hogyan kezeljék az iskolakezdéssel kapcsolatos érzelmeket és félelmeket. Támogató segítség részünkről sok beszélgetés az iskolakezdéssel kapcsolatos aggályokról vagy játékok szervezése, amelyek segítenek a gyerekeknek kifejezni az érzéseiket.

Az óvodai tanügyigazgatást támogató munka és az iskolaválasztás támogatása fontos része az óvodai nevelési és oktatási folyamatunknak. Ezek a tevékenységek segíthetnek a gyermekeknek

és a szülőknek abban, hogy magabiztosan és sikeresen készüljenek fel az iskolakezdésre, és hogy simább legyen az átmenet az óvodából az iskolába.

Intézményi önértékelési rendszerünk

Intézményi önértékelési rendszerünk olyan folyamat, amely segíti az igazgatót és dolgozókat abban, hogy áttekintést nyerjenek az óvodai tevékenységekről és szolgáltatásokról.

Célunk az intézmény működésének javítása, a minőségi oktatás és nevelés biztosítása, valamint a szülők és más érdekeltek részére valószínűsíthetőbb transzparencia nyújtása.

Az önértékelési rendszerünk különböző területeket vagy dimenziókat értékel.

Nevelés-oktatás minősége

A pedagógiai gyakorlat, az óvodai programok és tevékenységek hatékonyságának értékelése.

Személyzet

A pedagógusok és egyéb személyzet képzettsége, teljesítménye és szakmai fejlődése.

Részvétel és kommunikáció

A szülők, gyermekek és szélesebb közösség részvétele, valamint az intézmény és a szülők közötti kommunikáció minősége.

Fizikai környezet

Az óvodai helyszín, eszközök és infrastruktúra állapota.

Irányítás és menedzsment

Az intézmény vezetése és szervezeti működése.

Az önértékelési folyamat az óvoda személyzetének részvételével történik, akik összegyűjtik az adatokat, elemzik az eredményeket és meghatározzák a fejlesztési területeket. Ezután cselekvési terveket dolgozunk ki a fejlesztési területek kezelésére és a javulás elérésére.

Az önértékelési rendszerünk segít saját gyakorlatuk elemzésében és fejlesztésében, valamint a minőség javításában a gyermekek és a családok számára nyújtott szolgáltatások terén. A

rendszeres önértékelés fontos eleme a minőségirányítási folyamatunknak és a szakmai fejlődésnek.

Óvoda- iskola átmenet támogatás

20/2012. (VIII.31) Emmi rendelet 6.§ (2) bek h) pont

Az iskolába lépés feltételei

Óvodánk feladata, hogy gyermekeink az óvodás kor végére elérjék a tanulásra való alkalmassági szintet. Az iskolaérettség a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének eredménye. A gyermekek akkor válnak alkalmassá az iskolai élet megkezdésére, ha testileg, lelkileg és szociálisan megfelelően fejlettek. Gyermeink belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekeink többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá érnek. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetővé teszi a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Fejlettségi szint megállapításakor a következő szempontok fontosak.

Testi szempontból érett kisgyermek

- teste arányosan fejlett, teherbíró (első alakváltás, fogváltás)
- mozgása összerendezett, harmonikus, finommozgásra képes
- idegrendszere fejlett (kiegyensúlyozott)
- érzékszervei épek
- mozgásvágyát, érzelmeit, viselkedését irányítani képes
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes

Lelki szempontból érett kisgyermek

- érdeklődő, nyitott téri észlelése, tájékozottsága fejlett
- figyelve tartós, szándékos (a tanulás alapját képezi)
- emlékezetét szándékos bevésés és felidézés jellemzi

- gondolkodása fejlett (lényeglátás, összefüggések felismerése, ítéletek, következtetések alkotása)
- kialakulóban az elemi fogalmi gondolkodás
- beszédkészség: érthetően, folyamatosan beszél
- gondolatait, érzelmeit ki tudja fejezni
- tisztán ejti a hangokat
- megérti, végig hallgatja mások beszédét
- elemi ismeretekkel rendelkezik (tájékozott saját személyére és környezetére vonatkozóan)
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, (magatartási formák kialakulóban)
- elemi mennyiségi ismeretei vannak

Szociálisan érett gyermek

- képes a kapcsolatteremtésre (kész az iskolai élet, a tanító elfogadására),
- szabályokhoz tud alkalmazkodni,
- kialakult feladattudat jellemzi (feladattartás - megértés - elvégzés jellemzi),
- kitartó, munkatempója megfelelő,
- van önuralma, fékezi indulatait, jól tűri a kudarcokat,
- érzelmileg kiegyensúlyozott (nem agresszív, de nem is gátlásos),
- önálló, irányítható,
- egészséges életvitel iránti igény kialakult,
- képes az esztétikus, kulturált étkezési szokások betartására, helyesen használja az evőeszközöket,
- helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ügyel ruhája rendezettségére,
- önállóan végzi a testápolási teendőket, tisztálkodást, szükség szerint helyesen használja a zsebkendőt,
- önállóan használja a WC-t,
- vigyáz saját és mások testi épségére, a megismert veszélyforrásokat igyekszik elkerülni.

Az egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

A hátránnyal küzdő és a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett igyekszünk elérni, hogy a gyermekek iskola kezdetét a lehető legkönnyebbé tegyük, képességeiket amennyire lehet fejlesszük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait, az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Gyermekevédelem

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) bek. d) pontja

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról

A gyermekevédelem az óvodákban kiemelten fontos téma, számos jogszabály és intézkedés szabályozza ezt a területet. Az adott gyermekevédelmi törvények határozzák meg a gyermekevédelem általános kereteit, kötelezettségeit és céljait. Ezek a törvények tartalmazzák azokat a jogokat és védelemi mechanizmusokat, amelyeket a gyermekek részére biztosítunk.

A gyermekevédelemre vonatkozó intézkedésekkel célunk biztosítani a gyermekek fizikai és érzelmi biztonságát, megelőzzük a veszélyeztető helyzetek kialakulását, valamint hatékonyan reagálunk az esetleges veszélyhelyzetekre.

Ezek az intézkedések általában az alábbi területeken valósulnak meg:

Prevenció és oktatás

Aktívan részt veszünk a gyermekevédelmi prevenció programokban, amelyek segítenek az óvodásoknak megérteniük a testi és érzelmi határaikat, felismerik a veszélyhelyzeteket, és megtanulnak segítséget kérni, ha szükségük van rá.

Biztonságos környezet

Az óvodánkban biztosítjuk a biztonságos és támogató környezetet a gyermekeknek. Ez magában foglalja a megfelelő felügyeletet, a kockázati tényezők minimalizálását, a balesetek megelőzését és a biztonságtechnikai intézkedéseket.

Korai beavatkozás és támogatás

Képesek vagyunk azonosítani a gyermekek olyan problémáit, amelyek veszélyeztethetik a fejlődésüket vagy biztonságukat. Szükség esetén korai beavatkozást biztosítunk, és támogatást nyújtunk a gyermekeknek és családjaiknak.

Együtműködés és hálózatépítés

Együtműködünk más szakemberekkel és intézményekkel, például gyermekvédelmi szervezetekkel, egészségügyi intézményekkel és rendőrséggel. Ez lehetővé teszi a hatékony információcserét és a szükséges segítségnyújtást az esetleges veszélyhelyzetekben.

Jelentési kötelezettség

Szükség esetén kötelességünk jelentést tenni a hatóságoknak, ha bármilyen gyanús vagy veszélyes helyzetet észlelünk, ami a gyermekvédelemmel kapcsolatos lehet. Ez lehetővé teszi a hatóságoknak, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak a gyermekek védelme érdekében.

Szülői tájékoztatás és bevonás

Fontos, hogy mindig időben tájékoztassuk a szülőket a gyermekvédelemmel kapcsolatos intézkedésekről és elvekről, és ezáltal bevonjuk őket a gyermekek biztonságának megőrzésébe és támogatásába.

Óvónők és pedagógusok képzése és felkészítése

A pedagógusoknak és óvónőknek megfelelő képzést kell kapniuk a gyermekvédelem terén, hogy felismerjék a veszélyhelyzeteket, tudjanak reagálni rájuk, és megfelelő támogatást nyújtsanak a gyermekeknek és családjaiknak.

Dokumentáció

Óvodánkban nyomon követjük és dokumentálunk minden olyan eseményt vagy gyanús helyzetet, amely a gyermekvédelemmel kapcsolatos lehet.

Ezek az intézkedéseink együttesen segítenek abban, hogy az óvodai környezetünk biztonságos és támogató legyen a gyermekek számára, és hatékony védelmet nyújtsanak számukra a veszélyhelyzetekkel szemben.

Fontos megérteni, hogy a gyermekvédelem az óvodai tevékenységek integrált része kell, hogy legyen, és az óvodánkban mindig elsődlegesen a gyermekek fizikai és érzelmi biztonságát kell szem előtt tartania.

Szociális segítő óvodánkban

Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményéről szóló 81/2004. (IX.18.) ESZCSM rendelet

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a szakmai személyek feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet

A szociális segítők szerepe az óvodánkban különösen fontos, mivel segítséget nyújthatnak a gyermekeknek és családjaiknak különféle nehézségek és kihívások esetén.

A szociális segítők feladatai az óvodánkban általában az alábbi területeken koncentrálnak:

Gyermek és családtámogatás

A szociális segítők segítenek a gyermekeknek és családjaiknak megoldani azokat a problémákat, amelyek befolyásolhatják a gyermek fejlődését és jólétét. Ez magában foglalhatja pénzügyi nehézségeket, családi konfliktusokat, egészségügyi kérdéseket vagy más szociális problémákat.

Támogatás a gyermek fejlődésében és tanulásában

A szociális segítők figyelemmel kísérik a gyermekek fejlődését és viselkedését az óvodában, és segítenek azonosítani és kezelni az esetleges nehézségeket vagy kihívásokat, amelyek befolyásolhatják tanulmányi teljesítményüket vagy viselkedésüket.

Együtműködés más szakemberekkel

A szociális segítők együttműködnek más szakemberekkel, például pszichológusokkal, gyermekorvosokkal és terapeutákkal, hogy biztosítsák a gyermekek teljes körű támogatását és szükség esetén megfelelő szakmai segítséget nyújtsanak. Természetesen az együttműködés első színtere szakmai vonatkozásban a csoportos pedagógus.

Prevenációs programok és oktatás

A szociális segítők intézményünkben részt vehetnek prevenációs programokban és oktatási tevékenységekben, csoportjaikban megfigyelhetik a gyermekeket.

Szülői együttműködés és tanácsadás

A szociális segítők tanácsot adnak és támogatást nyújtanak a szülőknek, hogy megoldják a gyermekneveléssel vagy családi problémákkal kapcsolatos kérdéseiket. Segítenek azonosítani az elérhető erőforrásokat és szolgáltatásokat, amelyek segíthetnek a családnak.

Az óvodákban a szociális segítők által nyújtott támogatás segíthet abban, hogy a gyermekek és családjaik jobban megbirkózzanak a mindennapi élet kihívásaival, és támogatást kapjanak a sikeres fejlődés és tanulás érdekében.

A pedagógiai munka dokumentálása

363/2012.(XII.17.)

Kormányrendelet VI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 63.§

Az óvodai pedagógiai munka dokumentálása fontos része az óvodapedagógusok munkájának, mivel segíti a gyermek fejlődésének nyomon követését, az eredmények értékelését és a szülők tájékoztatását. A dokumentáció magában foglalja a gyermekek fejlődésével és tevékenységeivel kapcsolatos információkat, az óvodapedagógusok munkáját, valamint az óvodai közösség eseményeit és programjait. Az óvodai pedagógiai munka dokumentálásának főbb aspektusai a következők:

Gyermeknaplók és egyéni dokumentációk

Az óvodapedagógusok egyéni naplókat vezetnek minden gyermekről. Óvodánkban ennek formája Patyi Zoltánné: Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése című kiadványa. Ezek a dokumentumok tartalmazzák a gyermek fejlődésével kapcsolatos megfigyeléseket, észrevételeket, fejlődési célokat és eredményeket. Az egyéni dokumentációk segítenek az óvodapedagógusoknak és a szülőknek megérteni a gyermek fejlődésének folyamatát és szükségleteit.

Csoportnaplók és tevékenységdokumentációk

Az óvodapedagógusok az Ovi-Krétában rögzítik a csoportos tevékenységeket és eseményeket. Ezek a dokumentumok tartalmazzák a csoportos tevékenységek tervét, a résztvevő gyermekek észrevételeit és reakcióit, valamint az események értékelését.

Értékelő dokumentációk

Az óvodapedagógusok értékelő dokumentációkat készítenek a gyermek fejlődésének és tanulmányi teljesítményének értékelésére. Ezek a dokumentumok tartalmazzák a gyermekek teljesítményét és fejlődését értékelő jegyzőkönyveket, éves vagy féléves értékeléseket, valamint az esetleges fejlesztési terveket.

Rendszeres riportok és tájékoztatások

Az óvodapedagógusok rendszeresen tájékoztatást adnak a szülőknek a gyermek fejlődéséről és tevékenységeiről. Ez magában foglalhatja az egyéni beszámolókat, szülői értekezleteket, valamint írásos és szóbeli tájékoztatást is.

Önértékelés és fejlesztési tervek

Az óvodai vezetőség és pedagógusok rendszeresen értékelik az óvodai pedagógiai munkát és az óvodai programok hatékonyságát. Ennek részeként készítenek önértékeléseket és fejlesztési terveket, amelyek segítenek az óvodai tevékenységek és pedagógiai módszerek folyamatos fejlesztésében.

Az óvodai pedagógiai munka dokumentálása segíti az óvodapedagógusokat abban, hogy hatékonyan nyomon kövessék és értékeljék a gyermekek fejlődését, valamint, hogy tájékoztassák és bevonják a szülőket az óvodai életbe.

Három év alatti gyermekek gondozása

20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet 179.§ (5) bek.

15/1998. (IV.30) NM rendelet 35.§-45/A.§

Mivel óvodánk nem maximális kihasználtsággal működik, lehetőség van a 2,5 éves gyermekek fogadására. Ezt támogatja az is, hogy a mini bölcsődénkben összesen 7 férőhely van, ami sokszor kevésnek bizonyul. Ezt úgy tudjuk megoldani, hogy a két intézmény között biztosítjuk az átjárhatóságot. A pedagógusok és kisgyermeknevelők egyeztetnek egymással, amikor felmerül a lehetőség, hogy 3 év alatti gyermek érkezzen az óvodába. Az óvodapedagógusok között van kisgyermeknevelő végzettséggel rendelkező, így ez is megkönnyíti a kicsik fogadását.

A három év alatti gyermekek gondozása az óvodában különleges figyelmet és szakértelmet igényel, mivel ezek a gyermekek még nagyon kis korban vannak, és speciális igényekkel rendelkeznek, ezért a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- **Biztonság és megfelelő környezet**

Fontos, hogy az óvodai környezet biztonságos legyen a három év alatti gyermekek számára. Ez magában foglalja a megfelelő szabályozást és ellenőrzést a balesetek megelőzése érdekében, valamint az olyan környezeti tényezők figyelembevételét, amelyek megfelelnek a kisgyermekek igényeinek. Lehetőségünk van a minik külön csoportban történő nevelésére. Ez a mini csoport kislétszámú és a délelőtt nagy részét itt töltik a bölcsődéből érkező 3 év alatti gyermekek.

- **Kapcsolat és bizalom**

Az óvoda dolgozói képesek arra, hogy kialakítsák a bizalmat és kötődést a három év alatti gyermekekkel, mivel ezek a kapcsolatok alapvető fontosságúak a biztonságos és kényelmes környezet kialakításában. Tyúkanyó módjára védik, szeretgetik a kicsiket.

- **Kommunikáció**

Mivel a három év alatti gyermekek még gyakran nem beszélnek folyékonyan, dolgozóinknak meg kell érteniük és meg kell tanulniuk a nonverbális kommunikáció jelentését és formáit, hogy hatékonyan kommunikálhassanak velük. Az elhúzódot cumi használatnak köszönhetően ez egyre gyakrabban fordul elő.

- **Tevékenységek és játék**

Óvodai programjaink megfelelnek a három év alatti gyermekek fejlődési szükségleteinek. Ez magában foglalja a játékos tevékenységeket, amelyek segítik a mozgásfejlődést, a szociális készségek kialakítását és az érzékszervi felfedezést.

- **Egészségügyi gondozás**

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda megfelelő egészségügyi ellátást biztosítson a három év alatti gyermekeknek, beleértve az egészséges étkezést, a pihenést és a megfelelő higiéniai gyakorlatokat, olykor a pelenkázást, az arról való leszoktatást is magában foglalva.

- **Szülői együttműködés**

Az oly sokszor emlegetett szülői együttműködés itt is elengedhetetlen. Az óvoda dolgozóinak fontos a szülőkkel való együttműködés, hogy megértsék a gyermek igényeit és szükségleteit, valamint, hogy segítsenek a szülőknek az óvodai élmény pozitív megerősítésében és támogatásában.

Az óvodai nevelők és pedagógusok számára elengedhetetlen, hogy megfelelő képzésben részesüljenek a három év alatti gyermekek gondozása és nevelése terén, hogy hatékonyan tudjanak foglalkozni a kisgyermekek speciális igényeivel és fejlődésével.

A pedagógiai- szakmai munka eredményessége

Nkt. (83.§ (2) bek. h) pontja

Az óvodai pedagógiai és szakmai munka eredményességének értékelése összetett folyamat, amelyhez többféle tényezőt kell figyelembe vennünk. Az eredményesség értékelése gyakran több forrásból származó adatok elemzését és értékelését igényli, például szülői visszajelzések, dolgozói elégedettségmérés, illetve az óvodai tevékenységek és programok megfigyelése és értékelése.

Az óvodai pedagógiai és szakmai munka eredményessége sok tényezőtől függ, és számos mérési és értékelési módszer létezik annak meghatározására.

Kulcsfontosságú tényezők, amelyek hozzájárulnak az eredményességhez:

- **Gyermekek fejlődése és elért eredmények**
Az óvodai pedagógiai munkánk alapvető célja a gyermekek fejlődésének elősegítése. Az eredményesség mérésének egyik fontos tényezője tehát az, hogy a gyermekek milyen mértékben érik el az előzetesen kitűzött fejlesztési céljainkat, a kognitív, szociális, érzelmi és motoros készségek fejlődését.
- **Gyermekek részvétele és érdeklődése**
Az eredményesség fontos mutatója, hogy a gyermekek mennyire aktívan vesznek részt az óvodai tevékenységekben, mennyire érdeklődnek és motiváltak az óvodai tanulásban és játékban.

- Szülői elégedettség

Az óvodai pedagógiai munka eredményességének egy másik fontos aspektusa a szülők elégedettsége és elégedettségi visszajelzéseik. Fontos, hogy a szülők elégedettek legyenek az óvodánk által nyújtott szolgáltatásokkal, kommunikációval és a gyermek fejlődését támogató intézkedésekkel.

- Dolgozók elégedettsége és szakmai fejlődése

Az óvoda pedagógusai és dolgozói elégedettsége és szakmai fejlődése is jelzi az óvodai munka eredményességét. Ha a dolgozók elégedettek és motiváltak, valószínűbb, hogy hatékonyan tudnak foglalkozni a gyerekekkel és támogatni tudják őket a fejlődésben.

- Intézményi teljesítmény és minőség

Az óvodai intézményi teljesítmény és minőség szintén fontos mutatója az eredményességnek. Ez magában foglalja az óvodai környezet, infrastruktúra, programok és tevékenységek minőségét, valamint az óvodai vezetés hatékonyságát és vezetési gyakorlatát.

A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elemek

20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet 6.§ (2) bek. i) pontja

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodavezetés és a pedagógusok együttműködjenek annak érdekében, hogy az óvoda minden tagja hatékonyan és kielégítően tudjon dolgozni a gyermekek és a közösség számára.

Az óvodai nevelőtestület által szükségesnek tartott további elemek a következők lehetnek:

- Szakmai fejlődés és képzés

Az óvoda nevelőtestület tagjai számára fontos a rendszeres szakmai fejlődés és továbbképzés biztosítása. Ez magában foglalja a pedagógiai módszerek frissítését, új

trendek és kutatási eredmények megismerését, valamint a speciális szükségletekkel rendelkező gyermekekkel való foglalkozás módszereinek tanulását.

- Mentális egészség támogatása

Az óvodai nevelőknek és a személyzetnek támogatást kell kapnia a mentális egészségük fenntartásához és erősítéséhez, különösen egy olyan kihívást jelentő időszakban, mint amilyen az óvodai munka. Ehhez minden lehetőséget megragadunk (közös programokkal) erőinkhez mérten.

- Támogató infrastruktúra

Fontos az óvodai nevelőtestület számára megfelelő infrastruktúrát és eszközöket biztosítani, hogy hatékonyan tudjanak dolgozni és a gyermekek számára minőségi nevelési és oktatási környezetet teremtsenek.

- Szülői kapcsolatok és kommunikáció

Az óvodai nevelők támogatást kapnak a szülői kapcsolatok és kommunikáció építéséhez és fenntartásához, mivel ez kulcsfontosságú a gyermekek fejlődésének támogatásában és az óvodai közösség erősítésében. A főigazgató, ha kell, koordinátorként közreműködik pedagógus és szülő között. Módszerekkel ismerkedünk, amelyek a hatékony együttműködését támogatják.

- Személyes fejlődés lehetőségei

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai nevelőtestület tagjai számára lehetőség legyen személyes és szakmai fejlődésre, valamint az egyéni érdeklődési területek kibővítésére és fejlesztésére. A vezetés biztosítja dolgozói számára a képzések miatti távolmaradást, helyettesítést, lehetőség szerinti költség támogatást.

- Támogató vezetés

Az intézmény vezetői fontosnak tartják, hogy dolgozóik elégedetten végezzék munkájukat, ezért a lehető legtöbb támogatást nyújtja anyagi-, erkölcsi-, etikai-, szakmai területen. Az óvodai nevelőknek szükségük van olyan vezetésre és

támogatásra, amely segíti őket a közös célok elérésében, valamint az egyéni és csoportos teljesítmények értékelésében és fejlesztésében, hiszen csak így lesz hatékony az együttműködés.

A nevelőtestület számára ajánlott/kötelező szakirodalom

Az óvodapedagógusoknak ajánlott szakirodalom széles skáláját foglalhatja magába, ami segíthet nekik abban, hogy jobban megértsék a gyermekek fejlődését és nevelését, valamint fejlesszék szakmai kompetenciáikat. A következőkben megemlítnék néhány olyan könyvet és szakirodalmat, amelyek hasznosak lehetnek az óvodapedagógusok számára. Ezek mellett ajánljuk tudományos kutatási cikkek, szakmai folyóiratok és online források olvasását is, amelyek segíthetik őket a legfrissebb tudományos ismeretek megszerzésében és alkalmazásában a gyakorlatban.

"Az óvoda pedagógiája és pszichológiája"

Ez a könyv átfogó képet nyújt az óvodai pedagógia és pszichológia alapelveiről, módszereiről és gyakorlatáról.

"Gyermekpszichológia az óvodában" - Koller Katalin

Ez a könyv segíthet az óvodapedagógusoknak megérteni a kisgyermek fejlődését és viselkedését, valamint módszereket kínál az óvodai környezet optimalizálására és a gyermekek támogatására.

"Óvodapedagógiai korszakok" - Nagy Katalin

Ez a könyv áttekintést ad az óvodapedagógia történetéről és fejlődéséről, valamint bemutatja a különböző pedagógiai irányzatokat és módszereket az óvodában.

"Játék az óvodában" - Pataki Éva

Ez a könyv részletesen foglalkozik a játék fontosságával és szerepével az óvodai nevelésben és oktatásban, valamint módszereket kínál a játék alapú tanítás és nevelés támogatására.

"Inkluzív nevelés az óvodában" - Tóth Krisztina

Ez a könyv segíthet az óvodapedagógusoknak megérteni az inkluzív nevelés alapelveit és gyakorlatát, valamint módszereket kínál a különböző igényű gyermekek hatékony támogatására az óvodában.

"Kommunikáció és konfliktuskezelés az óvodában" - Nagy Gabriella

Ez a könyv bemutatja a hatékony kommunikáció és konfliktuskezelés módszereit az óvodai környezetben, és segítséget nyújt az óvodapedagógusoknak a pozitív kapcsolatok kialakításában a gyermekekkel és a szülőkkel.

Felhasznált programok, irodalmi jegyzék

Gödöllői Néphagyományőrző program Gödöllő 1997.

Virágárok 8. Napköziotthonos Óvoda nevelési programja Budapest, 1998.

Tevékenységek központú óvodai nevelési program Miskolc, 1996.

Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés (OKI, Budapest, 1977.)

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában 1992.

Balázsné Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? 1992.

Dr. Bucherna - Faust - Zadravec: Néphagyományőrzés az óvodában 1998.

Oktatási és Fejlesztő Intézet: Zöld óvoda- módszertári segédanyag 2016.

Legitimációs záradék

20/2012.(VIII.31) Emmi rendelet 118.§(3.) bek. a) pont szakmai munkaközösség véleménye

2011. évi CXC törvény 26.§ (1) bek- nevelőtestület fogadja el, igazgató jóváhagyásával

2011. évi CXC törvény 70.§ (2) bek. a) pont- nevelőtestület fogadja el

20/2012.(VIII.31.) Emmi rendelet 122.§ (9) bek- óvodaszék véleménye

Mivel óvodánkban nem kötelező az óvoda szék, így az ő véleményük nincs megjelölve.

Nkt. 83.§(2) bek. i) pont- fenntartói ellenőrzés

Érvényességi rendelkezése

Az óvodai saját pedagógiai program érvényességének szabályai és rendelkezései az oktatási törvényeiben vagy óvodai szabályzataiban foglalhatók össze. Ezek a rendelkezések általában az alábbi területekre vonatkozhatnak:

Jóváhagyás: Az óvodai saját pedagógiai programot általában jóvá kell hagynia az adott ország oktatási hatóságának vagy illetékes szervezetének. A programnak meg kell felelnie az országos oktatási irányelveknek és szabályozásoknak.

Tartalom és célkitűzések: A pedagógiai programnak tartalmaznia kell az óvodai nevelési- oktatási tevékenység céljait, tartalmát és módszereit, valamint azokat az elveket és értékeket, amelyek mentén az óvodapedagógusok dolgoznak.

Közösségi részvétel: Az óvodai saját pedagógiai program kialakításában és felülvizsgálatában általában részt vesznek a szülők, óvodapedagógusok, szakértők és más érintett felek. Ez biztosítja, hogy a program tükrözze az adott óvoda specifikus igényeit és körülményeit.

Felülvizsgálat és frissítés: Az óvodai pedagógiai programokat rendszeresen felülvizsgálják és frissítik annak érdekében, hogy azok a legfrissebb kutatások, tanulmányok és gyakorlatok alapján maradjanak relevánsak és hatékonyak.

Kötelező alkalmazás: Az óvodapedagógusoknak kötelező lehet betartani az óvodai saját pedagógiai programban foglaltakat, és az óvodavezetőnek gondoskodnia kell arról, hogy a program megfelelően és hatékonyan legyen végrehajtva az óvodában.

Ezek az általános irányelvek és rendelkezések, azonban az egyes országokban és intézményekben lehetnek specifikus szabályok és előírások az óvodai pedagógiai programokkal kapcsolatban. Fontos, hogy az óvodapedagógusok és az óvodavezetők tisztában legyenek az adott országban érvényben lévő szabályozással és az óvodai saját pedagógiai programmal kapcsolatos követelményekkel.

Nyilvánosság, közzététel

20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet 82.§ (1)-(5)

Pedagógiai programunk Makád község honlapján, valamint a helyben szokott módon (faliújságon kifüggesztve, igazgatói irodában, on- line zárt csoporton belül) hozzáférhető.

<p>Intézmény OM azonosítója: 202554</p>	<p>Óvodavezető/Főigazgató</p> <p><i>Székelyi</i></p> <p>Aláírás</p>
<p align="center">Legitimációs eljárás</p>	
<p>Elfogadta:</p> <p><i>Stromayk Ndišo</i></p> <p>-----</p> <p>Nevelőtestület nevében</p>	<p>Véleménynyilvánítók:</p> <p><i>Bukódiuél M. Iléac</i></p> <p>-----</p> <p>Szülői Szervezet nevében</p>
<p>Fenntartói jóváhagyás:</p> <p><i>Baski Gábor</i></p> <p>-----</p> <p>Baski Gábor Makád Község Polgármestere</p>	